

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 11-11-2011

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/4785-1/11-11-2011

Α Π Ο Φ Α Σ Η 141/2011

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στο κατάστημά της στις 27.9.2011 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γ. Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Π. Χριστόφορου, Π. Τσαντίλας, Γ. Λαζαράκος (ως εισηγητής) και Χ. Ανθόπουλος, αναπληρωματικά μέλη σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Αναστάσιου Πράσσου, Αναστάσιου – Ιωάννη Μεταξά και Δ. Μπριόλα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κ. Κυριάκου, νομικός ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγητή, και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπ' όψιν της τα παρακάτω:

Με το υπ' αριθ. πρωτ. της Αρχής Γ/ΕΙΣ/4785/7.7.2011 έγγραφό του προς την Αρχή το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο υπέβαλε αίτημα για τη χορήγηση άδειας από την Αρχή προκειμένου να επιτρέψει την πρόσβαση της Α σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του

Β. Πιο συγκεκριμένα, η Α και ο Β ήταν συνυποψήφιοι για μετεγγραφή για λόγους υγείας συγγενικών τους προσώπων στο Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Ενώ αρχικά η πενταμελής υγειονομική επιτροπή που συγκροτήθηκε για την εξέταση των υποβληθεισών ιατρικών γνωματεύσεων από τους υποψηφίους προέκρινε την υποψηφιότητα της Α και η Γενική Συνέλευση της Σχολής κατά τη συνεδρίαση της 20.12.20010 ενέκρινε τη μετεγγραφή της, ο Β υπέβαλε ένσταση κατά της συγκεκριμένης απόφασης, ζητώντας την εκ νέου γνωμοδότηση της πενταμελούς υγειονομικής επιτροπής. Στην από 12.4.2011 ανακοίνωση της Γραμματείας της Σχολής αναφέρθηκε ότι σύμφωνα με την από 11.4.2011 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών δεν εγκρίθηκε η μετεγγραφή της Α. Η απόφαση αυτή δεν κοινοποιήθηκε στην Α, η οποία με τη με αριθ. πρωτ./....2011 αίτησή της προς τη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών, επικαλούμενη το έννομο συμφέρον της να προσβάλει τη σχετική απόφαση, ζήτησε αντίγραφα των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, αντίγραφα των πρακτικών που τηρήθηκαν, αντίγραφα των δύο πορισμάτων της πενταμελούς υγειονομικής επιτροπής, αντίγραφο της ένστασης του Β καθώς και αντίγραφα όλων των εγγράφων που ελήφθησαν υπ' όψιν από το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών για τη διαμόρφωση της απόφασης της 11.4.2011.

Με το με αριθ. πρωτ./...2011 έγγραφό του, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο ζήτησε τη γνωμοδότηση/άδεια της Αρχής σχετικά με τη δυνατότητα χορήγησης στην Α των αντιγράφων που ζήτησε, δεδομένου ότι κάποια από αυτά αφορούν σε δεδομένα υγείας και άρα είναι ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων της υπόθεσης, αφού άκουσε την εισήγηση και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή το άρθρο 2 στοιχ. β' του Ν.2472/1997 ορίζει ότι για τους σκοπούς του νόμου αυτού νοούνται ως «ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν,

μεταξύ άλλων, στην υγεία.

2. Επειδή το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν.2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών, β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας (...) ». Με τις διατάξεις αυτές καθιερώνονται ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και για τη νομιμότητα της σύστασης και λειτουργίας κάθε αρχείου, οι αρχές του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Συνεπώς κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη.
3. Επειδή η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται κατ' αρχήν, μόνο εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Ωστόσο η συλλογή και κάθε περαιτέρω επεξεργασία τόσο των απλών όσο και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων στις περιπτώσεις που περιοριστικά προβλέπει ο νόμος. Ειδικότερα, επιτρέπεται για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (όπως η υγεία), ιδίως, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997, εφόσον είναι αναγκαία για την άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου.
4. Επειδή το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι: «Εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».
5. Επειδή στην κρίνόμενη υπόθεση τα προσωπικά δεδομένα του Β ζητούνται με τη

- νόμιμη διαδικασία (έγγραφο αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος, το οποίο συνίσταται στο δικαίωμα της αιτούσας να ασκήσει τα εκ του νόμου δικαιώματά της δικαστικής προσβολής της σχετικής απόφασης περί μετεγγραφής).
6. Επειδή το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο ζητεί άδεια της Αρχής προκειμένου να χορηγήσει στην αιτούσα τις αποφάσεις, τα πρακτικά καθώς και όλα τα έγγραφα που έλαβε υπ' όψιν της η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών προκειμένου να διαμορφώσει την τελική της απόφαση σχετικά με τις μετεγγραφές φοιτητών για λόγους υγείας(σε αυτά περιλαμβάνονται αντίγραφα των σχετικών αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, αντίγραφα των πρακτικών που τηρήθηκαν, αντίγραφα των δύο πορισμάτων της πενταμελούς υγειονομικής επιτροπής, αντίγραφο της ένστασης του Β καθώς και αντίγραφα όλων των εγγράφων που ελήφθησαν υπ' όψιν από το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών για τη διαμόρφωση της απόφασης της 11.4.2011).
7. Επειδή στην κρινόμενη περίπτωση, ελήφθησαν υπ' όψη και αξιολογήθηκαν κατά την επιλογή των υποψηφίων, μεταξύ των άλλων και τα ζητηθέντα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (ιατρικές γνωματεύσεις, πόρισμα υγειονομικής επιτροπής) για τη διαμόρφωση της απόφασης του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Συνεπώς τα αιτηθέντα προσωπικά δεδομένα του συνυποψηφίου της αιτούσας που τελικά επιλέχθηκε για την προς πλήρωση θέση με την ανωτέρω απόφαση του Ε.Μ.Π. μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και ευαίσθητα, τυγχάνουν απαραίτητα για την άσκηση δικαιώματός της ενώπιον των δικαστηρίων και δη την προσβολή της οικείας περί επιλογής απόφασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή παρέχει άδεια στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να χορηγήσει τα ζητηθέντα κατωτέρω στοιχεία στην Α και δη αντίγραφα των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, αντίγραφα των πρακτικών που τηρήθηκαν, αντίγραφα των δύο πορισμάτων της πενταμελούς υγειονομικής επιτροπής, αντίγραφο της ένστασης του Β καθώς και αντίγραφα όλων των εγγράφων που ελήφθησαν υπ' όψιν από το Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών για τη διαμόρφωση της απόφασης της 11.4.2011, αποκλειστικά για την ενάσκηση των εκ του νόμου δικαιωμάτων της για τη δικαστική προσβολή της σχετικής απόφασης επιλογής, αφού προηγουμένως ενημερώσει προσηκόντως το υποκείμενο των δεδομένων.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γιώργος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 22-12-2011

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/7971-1/22-12-2011

Α Π Ο Φ Α Σ Η 166/2011

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στο κατάστημά της την 20.12.2011 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γ. Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Π. Χριστόφορου, Γ. Λαζαράκος, ως εισηγητής και Χ. Ανθόπουλος, αναπληρωματικά μέλη, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών. Α.- Ι. Μεταξά και Δ. Μπριόλα, αντίστοιχα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Το τακτικό μέλος Α. Πράσσοι και το αναπληρωματικό αυτού Π. Τσαντίλας, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κ. Καρβέλη, νομικός ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και η Ε. Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7971/29.11.2011 αίτηση του Ο.Α.Ε.Δ. για γνωμοδότηση της Αρχής σχετικά με το εάν μπορεί να χορηγήσει στην Α, υποψήφια για πλήρωση μίας θέσης πολιτικού μηχανικού (ΠΕ) ΑμεΑ στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, αντίγραφα των αιτήσεων και των δικαιολογητικών του Β,

συνυποψηφίου της και τελικώς επιλεγέντος στο διαγωνισμό.

Η Αρχή εξετάζοντας την παραπάνω αίτηση και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου και κατόπιν διαλογικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 2472/1997 «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: α) «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων.....γ) «Υποκείμενο των δεδομένων» το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα.....δ) «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («επεξεργασία»), κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλειδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή ε) «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («αρχείο»), σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία αποτελούν ή μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας, και τα οποία τηρούνται είτε από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο ζ) «Υπεύθυνος επεξεργασίας», οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο».

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 2472/1997 «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών β) Να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των

σκοπών της επεξεργασίας.....»

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 2472/1997 «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του». Ενώ, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 2472/1997 «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν :.....ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997 «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν ...η επεξεργασία είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου...».

Σύμφωνα δε με το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997 «Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

Από τα στοιχεία του φακέλου προέκυψαν τα εξής:

Η Α, βάσει της/.....2008 Προκηρύξεως του Ο.Α.Ε.Δ. για την πλήρωση μίας θέσεως πολιτικού μηχανικού (Π.Ε.) Α.μεΑ. στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, κατετάγη πρώτη επιλαχούσα στον πίνακα κατάταξης και τελικώς επελέγη για τη θέση ο συνυποψήφιος της, Β. Για τον λόγο αυτό και προκειμένου να ασκήσει τα νόμιμα δικαιώματά της, ζητά να λάβει γνώση των αιτήσεων και των αντίστοιχων δικαιολογητικών από τον φάκελο του τελικώς επιλεγέντος συνυποψηφίου της, Β, καθώς και την απόδειξη παραλαβής των δικαιολογητικών που αυτός κατέθεσε.

Επειδή ανάμεσα στα αιτούμενα στοιχεία υπάρχουν και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των συνυποψηφίων, όπως ιατρικές γνωματεύσεις, η αρμόδια Δ/ση του Ο.Α.Ε.Δ. ζητά την άδεια από την Αρχή για την χορήγηση αυτών των στοιχείων.

Οι αιτήσεις και τα δικαιολογητικά των υποψηφίων αποτελούν προσωπικά δεδομένα αυτών κατά την έννοια του ν. 2472/1997. Όπως έχει ήδη κρίνει η Αρχή, η ανακοίνωση των στοιχείων των επιλεγθέντων συνυποψηφίων σε άλλον υποψήφιο είναι νόμιμη χωρίς τη συγκατάθεσή τους, υπό τις εξής σωρευτικά εξεταζόμενες

προϋποθέσεις:

α) Τα δεδομένα ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφη αίτηση από τον ενδιαφερόμενο στον υπεύθυνο επεξεργασίας και τεκμηρίωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος). Το υπέρτερο έννομο συμφέρον συνίσταται στο δικαίωμα του αιτούντος να ασκήσει τα εκ του νόμου δικαιώματά του προσβολής των σχετικών αποφάσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 2 του ν. 2472/1997. Εξάλλου, η Αρχή με την υπ' αριθμ. 17/2002 απόφασή της απηύθυνε σύσταση σε όλους τους αρμόδιους φορείς του δημόσιου τομέα σε κάθε προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού-το ίδιο ισχύει και ως προς τη διαδικασία επιλογής προσωπικού με βάση άλλες διατάξεις- να γίνεται μνεία της δυνατότητας πρόσβασης των υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν λοιπούς συνυποψηφίους, προκειμένου να ασκήσουν τα εκ του νόμου δικαιώματά τους. Στην υπό κρίση περίπτωση το υπέρτερο έννομο συμφέρον του αιτούντος συνίσταται στο δικαίωμά του να ασκήσει προσφυγή στη Δευτεροβάθμια Επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας κατά του πίνακα οριστικής κατάταξης. Η ύπαρξη υπέρτερου έννομου συμφέροντος προϋποθέτει, επίσης, ότι ο αιτών υποβάλλει το αίτημά του εμπρόθεσμα, γεγονός που οφείλει να ελεγχθεί εκ μέρους σας πριν την ανακοίνωση των δεδομένων.

β) Η ανακοίνωση στοιχείων των συνυποψηφίων περιορίζεται στη χορήγηση των δικαιολογητικών εκείνων που αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης των υποψηφίων για την κατάληψη των προκηρυχθεισών θέσεων. Στην περίπτωση δηλαδή που οι υποψήφιοι, επικαλέστηκαν και πρόσθετα προσόντα μπορούν να χορηγηθούν και αυτά τα δικαιολογητικά στον συνυποψήφιο που απορρίφθηκε, με την προϋπόθεση ότι υπήρξε σύγκριση των υποψηφίων και επί των πρόσθετων αυτών προσόντων.

γ) Τα στοιχεία που ανακοινώνονται δεν περιλαμβάνουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, αν όμως και τέτοια στοιχεία αποτέλεσαν τη βάση αξιολόγησης των υποψηφίων για την κατάληψη των προκηρυχθεισών θέσεων, δίνεται, ενόψει της διατάξεως του άρθρου 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997, η άδεια στον υπεύθυνο επεξεργασίας να επιτρέψει την πρόσβαση στα στοιχεία αυτά σε κάθε υποψήφιο που δεν επιλέχθηκε, προκειμένου να ασκήσει τα δικαιώματά του προσβολής της επιλογής άλλου συνυποψήφιου (βλ. με αριθμ. 40/2005 και 75/2011 αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ).

δ) Η ανακοίνωση των στοιχείων των συνυποψηφίων στον αιτούντα προϋποθέτει σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997 την προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, η οποία δύναται να λάβει χώρα και μέσω της προκήρυξης.

Επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση, η αιτούσα, προκειμένου να ασκήσει τα εκ

του νόμου δικαιώματά της υποβολής ενστάσεως στην αρμόδια Επιτροπή του Υπουργείου Εργασίας, έχει έννομο συμφέρον, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, να πληροφορηθεί όλα τα στοιχεία (αιτήσεις και δικαιολογητικά) που ευρίσκονται στον φάκελο του τελικώς επιλεγέντος συνυποψηφίου της στον συγκεκριμένο διαγωνισμό.

Επειδή όσον αφορά τα απλά προσωπικά δεδομένα του επιλεγέντος συνυποψηφίου δεν τίθεται ζήτημα χορήγησης αδείας από την Αρχή.

Επειδή όμως στα αιτούμενα στοιχεία περιλαμβάνονται και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, τα οποία ελήφθησαν υπ' όψιν και αποτέλεσαν τη βάση αξιολόγησης των υποψηφίων για την κατάληψη της προκηρυχθείσας θέσεως, η χορήγησή τους δε, κρίνεται αναγκαία για την αναγνώριση και ενάσκηση των δικαιωμάτων της αιτούσας.

Για τους λόγους αυτούς

Η Αρχή κρίνει ότι η πρόσβαση της αιτούσας στα απλά προσωπικά δεδομένα του επιλεγέντος συνυποψηφίου, τα οποία αποτέλεσαν τη βάση αξιολόγησης για την κατάληψη της προκηρυχθείσας θέσης, δεν αντίκειται στις διατάξεις του ν. 2472/1997. Όσον αφορά τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται στον φάκελο του τελικώς επιλεγέντος συνυποψηφίου, η Αρχή χορηγεί άδεια στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού να τα διαθέσει στην αιτούσα Α, αφού προηγουμένως ενημερώσει ως υπεύθυνος επεξεργασίας το υποκείμενο των δεδομένων δηλ. τον τελικώς επιλεγέντα υποψήφιο για την διαβίβαση αυτή.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου

Αθήνα 20/11/2003

ΑΠ: 2718

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Ταχ. Δ/ση: ΟΜΗΡΟΥ 8
105 64 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-3352604-605
FAX: 210-3352617

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 56 / 2003

Η συνεδρίαση έγινε στα γραφεία της Αρχής, την Πέμπτη 13/11/2003 ώρα 10:30 π.μ., μετά από πρόσκληση του Προέδρου. Παρέστησαν οι Χ. Παληοκώστας, αναπληρωτής Πρόεδρος, σε αναπλήρωση του Προέδρου Δ.Γουργουράκη ο οποίος απουσίαζε λόγω κωλύματος, Αθ.Παπαχρίστου, Ι.Τσουκαλάς, Ν.Φραγκάκης, Σ.Λύτρας και Σ.Σαρηβαλάσης, τακτικά μέλη. Στη συνεδρίαση παρέστη επίσης το αναπληρωματικό μέλος Α.Παπανεοφύτου εις αναπλήρωσιν του τακτικού μέλους Ν.Παπαγεωργίου ο οποίος εκλήθη αλλά απουσίαζε λόγω κωλύματος. Η Αρχή, ενόψει του ότι υπήρχε απαρτία, συνήλθε προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας.

Καθήκοντα γραμματέα εξετέλεσε η Μ. Γιαννάκη, υπάλληλος του τμήματος Διοικητικού Οικονομικού, μετά από εντολή του Προέδρου. Παρούσα χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κ. Λωσταράκου, ελέγκτρια, ως εισηγήτρια.

Ο ***, με το υπ' αριθμ. *** έγγραφό του, ζητά από την Αρχή να γνωμοδοτήσει σχετικά με το αν μπορεί να λάβει γνώση αντιγράφου του φακέλου υποψηφιότητας εκλεγέντος συνυποψηφίου του από το ΤΕΙ ***, καθόσον το ανωτέρω ίδρυμα αρνήθηκε να ικανοποιήσει σχετικό αίτημά του επικαλούμενο

απαντητικό έγγραφο του ΥΠΕΣΔΔΑ προς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στο έγγραφό αυτό, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν.2690/99, δεν μπορούν να χορηγηθούν αντίγραφα των τίτλων σπουδών, του βιογραφικού σημειώματος και των βεβαιώσεων προϋπηρεσίας που περιέχονται στο φάκελο υποψηφιότητας, καθόσον περιέχουν στοιχεία που αφορούν την ιδιωτική ζωή τρίτων.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο βιογραφικό σημείωμα υποψηφίων για θέσεις ΔΕΠ αποτελούν προσωπικά δεδομένα κατ' άρθρο 2 α και γ του Ν. 2472/97. Τα στοιχεία αυτά μπορούν να χορηγηθούν σε τρίτους αν υπάρχει συγκατάθεση του υποκειμένου (άρθρο 5 παρ.1) ή αν υφίστανται οι προϋποθέσεις εξαίρεσης της παρ. 2 ε του ίδιου άρθρου.

Εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος του αιτούντος, όπως αυτό καταγράφεται από την αίτησή του, υπερέχει δε προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων του συνυποψηφίου του, η ανακοίνωση των αιτούμενων στοιχείων δεν προσκρούει σε κανένα κώλυμα του ν.2472/97 (άρθρο 5 παρ.2 εδ.ε), υπό τον όρο ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα ενημερώσει πριν την ανακοίνωση το υποκείμενο για την ανακοίνωση αυτή (άρθρο 11 παρ.3).

Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι η δυνατότητα πρόσβασης αφορά στοιχεία σχετικά με την κατάθεση υποψηφιότητας για κατάληψη θέσης, όπως επιστημονικές εργασίες, βιογραφικό σημείωμα επιστημονικής διαδρομής κλπ. και όχι δικαιολογητικά που πιθανώς να περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, για τα οποία η δυνατότητα πρόσβασης εμπίπτει σε αυστηρότερες προϋποθέσεις του νόμου.

Ο αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρήστος Παληοκώστας

Μελπομένη Γιαννάκη

Αθήνα, 7.6.2005

ΑΠ: 2105

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ταχ. Δ/ση: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3
115 23 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-6475601
FAX: 210-6475628

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 40 / 2005

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 26-5-2005 στο κατάστημά της αποτελούμενη από τον Δ. Γουργουράκη Πρόεδρο, και τους Σ. Λύτρα, Α. Παπαχρίστου, τακτικά μέλη, και τα αναπληρωματικά μέλη Χ. Πολίτη, Α. Παπανεοφύτου, Α. Πράσσο, Γ. Πάντζιου, σε αναπλήρωση των τακτικών μελών Ν. Φραγκάκη, Ν. Παπαγεωργίου και Σ. Σαρηβαλάση και Α. Πομπόρτση, αντίστοιχα, οι οποίοι αν και είχαν προσκληθεί νομίμως δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Ε. Ι. Τσακιρίδου, ελέγκτρια, ως εισηγήτρια και η Γ. Παλαιολόγου ως γραμματέας.

Η Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

1. Τις διατάξεις του Συντάγματος, του Κανονισμού της Βουλής και του ν. 2472/1997
2. Την υπ' αριθμ. 1/2004 γνωμοδότηση της Αρχής σχετικά με την πρόσβαση βουλευτή σε ατομικούς φακέλους αξιωματικών κατά την άσκηση του κοινοβουλευτικού ελέγχου.
3. Τις προηγούμενες αποφάσεις της Αρχής σχετικά με την πρόσβαση σε στοιχεία συνυποψηφίων, μεταξύ των οποίων τις υπ' αριθμ. 17/2002 και 56/2003 αποφάσεις της.

4. Το από 28.3.2005 ερώτημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ με θέμα «Χορήγηση ή μη πρακτικών Υπηρεσιακού Συμβουλίου που αφορούν την επιλογή Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Υποδιευθύνσεων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ», όπως αυτό συμπληρώθηκε.

5. Την από 23.5.2005 αίτηση (με τα επισυναπτόμενα σε αυτήν στοιχεία) της Α.Β., υπαλλήλου του ΙΚΑ, που έχει άμεση συνάφεια με το προαναφερθέν ερώτημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ.

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διαλογικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 2472/1997 «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: α) “Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. γ) “Υποκείμενο των δεδομένων”, το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα.... δ) “Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” (“επεξεργασία”), κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή ε) “Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” (“αρχείο”), σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία αποτελούν ή μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας, και τα οποία τηρούνται είτε από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο. ζ) “Υπεύθυνος επεξεργασίας”, οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο».

Σύμφωνα με το άρθρο 4 § 1 του ν. 2472/1997 «Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει: α) Να συλλέγονται κατά τρόπο

θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών. β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας ...»

Σύμφωνα με το άρθρο 5 § 1 του ν. 2472/1997 «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του». Ενώ, κατά το άρθρο 5 § 2 ν. 2472/1997 «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 περ. γ' του ν. 2472/1997 «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν.... η επεξεργασία.... είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου...».

Σύμφωνα δε με το άρθρο 11 § 3 του ν. 2472/1997 «Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς».

Από τα στοιχεία του φακέλου προέκυψαν τα εξής:

Με το υπ' αριθμ. Γ23/Γ/28.3.2005 έγγραφό της η Διοίκηση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ερωτά την Αρχή σχετικά με το εάν μπορεί να χορηγήσει τα πρακτικά του Α' Υπηρεσιακού Συμβουλίου που αφορούν την επιλογή ... Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Υποδιευθύνσεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Το πρακτικό αυτό, όπως επισημαίνει το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αποτελείται από 1.600 περίπου σελίδες που περιλαμβάνουν μεταξύ των άλλων και τα κύρια στοιχεία του προσωπικού μητρώου 2.128 υποψηφίων υπαλλήλων, τα οποία προσδιορίζουν την υπηρεσιακή, ατομική, οικογενειακή κατάσταση αυτών, καθώς και τυχόν πειθαρχικές ή ποινικές υποθέσεις τους [ήτοι δυνατόν να περιέχονται και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα ποινικών καταδικών, τα οποία τίθενται υπόψη στην αξιολόγηση και επιλογή Προϊσταμένου]. Συγκεκριμένα διατυπώνεται το ερώτημα:

Α) Με την 8566/8.3.2005 ερώτηση βουλευτού Χ που κατατέθηκε στην Βουλή των Ελλήνων ζήτησε να κατατεθούν στη Βουλή όλα τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Υ.Σ. που αφορούν τις κρίσεις σχετικά με τις επιλογές των Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Υποδιευθύνσεων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο νομό ... καθώς και οι πίνακες με τα προσόντα όλων των υποψηφίων.

Σχετικά με την χορήγηση του αιτηθέντος πρακτικού επιλογής του Υ.Σ. για την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου σχετικά με τις κρίσεις Προϊσταμένων Διευθύνσεων στις Μονάδες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο Νομό ..., υφίσταται καταρχήν υποχρέωση διαβίβασης στη Βουλή του ανωτέρω πρακτικού. Όταν η κατάθεση εγγράφων, στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου είναι αναγκαία για τη θεμελίωση της ερώτησης του βουλευτή, η πρόσβαση του βουλευτή σε οποιοδήποτε έγγραφο συνδεδεμένο με δημόσια υπόθεση είναι επιτρεπτή, ακόμα και αν ο βουλευτής λαμβάνει γνώση προσωπικών δεδομένων. Η συνταγματική κατοχύρωση του κοινοβουλευτικού ελέγχου επιβάλλει την πρόσβαση ακόμα και σε ευαίσθητα δεδομένα, εφόσον η γνώση τους από τον βουλευτή είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση του ελέγχου. Συνεπώς επιτρέπεται η πρόσβαση του ερωτώντος βουλευτή στο αιτηθέν πρακτικό, λαμβανομένης υπόψη, σχετικά με τον τρόπο της πρόσβασης, και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. υπ' αριθμ. 1/2004 γνωμοδότηση της Αρχής). Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πρέπει να τηρήσει προηγουμένως την υποχρέωσή του ενημερώσεως των υποκειμένων των δεδομένων με κάθε πρόσφορο τρόπο.

Β) Με αφορμή αιτήσεις προς το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ των κρινόμενων υπαλλήλων που δεν επιλέχθηκαν σε θέσεις Προϊσταμένων, μεταξύ των οποίων και ο Γ.Δ. και η Α.Β.

Τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου των υπαλλήλων που τίθενται υπόψη του αρμόδιου Υπηρεσιακού Συμβουλίου για την επιλογή Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Υποδιευθύνσεων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ αποτελούν προσωπικά δεδομένα αυτών κατά την έννοια του ν. 2472/1997. Η ανακοίνωση των στοιχείων των συνυποψηφίων που επιλέχθηκαν για θέση Προϊσταμένου σε άλλον υποψήφιο είναι νόμιμη χωρίς τη συγκατάθεσή τους (βλ. και υπ. αρ. 17/2002 και 56/2003 Αποφάσεις της Αρχής) υπό τις εξής σωρευτικά εξεταζόμενες προϋποθέσεις:

α) Τα δεδομένα ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφη αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος). Το υπέρτερο έννομο συμφέρον συνίσταται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 2 περ. ε' του ν. 2472/1997, στο δικαίωμα του αιτούντος να ασκήσει τα εκ του νόμου δικαιώματά του προσβολής των σχετικών αποφάσεων.

β) Η ανακοίνωση στοιχείων των συνυποψηφίων υπαλλήλων για τη θέση Προϊσταμένων περιορίζεται στη χορήγηση των στοιχείων εκείνων μόνο που αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης των υποψηφίων για την κατάληψη των προς πλήρωση θέσεων.

γ) Τα στοιχεία που ανακοινώνονται δεν περιλαμβάνουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, αν όμως και τέτοια στοιχεία αποτέλεσαν τη βάση αξιολόγησης των κρινόμενων υπαλλήλων και υπήρξε σύγκριση των υπαλλήλων και επί των στοιχείων αυτών, δίνεται, ενόψει της διατάξεως του άρθρ. 7 § 2 γ' του ν. 2472/1997, η άδεια στον υπεύθυνο επεξεργασίας να επιτρέψει την πρόσβαση στα στοιχεία αυτά σε κάθε κρινόμενο υπάλληλο που δεν επιλέχθηκε, προκειμένου να ασκήσει τα δικαιώματά του προσβολής της επιλογής άλλου συνυποψηφίου ενώπιον δικαστηρίου.

δ) Πριν την ανακοίνωση των στοιχείων συνυποψηφίων στον αιτούντα πρέπει να ενημερώσει ο υπεύθυνος επεξεργασίας τα υποκείμενα των δεδομένων με κάθε πρόσφορο τρόπο (βλ. και Κανονιστική Πράξη 1/1999 ΦΕΚ Β' Φ. 555/6.5.1999 σχετικά με την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων κατ' άρθρο 11 του ν. 2472/1997), εκτός και αν η σχετική επεξεργασία των στοιχείων των υποψηφίων όσο και οι ενδεχόμενοι αποδέκτες, που είναι οι άλλοι συνυποψήφιοι, αποτελούν κοινή γνώση του επιμελούς πολίτη και συνεπώς στην περίπτωση αυτή πρέπει να αρθεί η σχετική υποχρέωση ενημέρωσης (όπως κρίθηκε στην υπ' αριθ. 17/2002 απόφαση της Αρχής).

Για τους λόγους αυτούς

Εξετάζοντας το ερώτημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και τα παραπάνω αναφερόμενα συναφή με αυτό έγγραφα

1. Αποφαίνεται ότι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν εμποδίζεται από τον ν. 2472/1997 να χορηγήσει όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο της κρίσης και επιλογής των Προϊσταμένων Διευθύνσεων και Υποδιευθύνσεων στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ στο νομό..., συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των κρινόμενων υπαλλήλων, εφόσον όμως και μόνο στο μέτρο που και αυτά κρίθηκαν για την προαναφερθείσα επιλογή. Το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ πρέπει να τηρήσει προηγουμένως την υποχρέωσή του ενημέρωσεως των υποκειμένων των δεδομένων με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Αποφαίνεται ότι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν εμποδίζεται από τον ν. 2472/1997 (άρθρο 5 § 2 περ. ε') να χορηγήσει, αφού ενημερώσει τα υποκείμενα των δεδομένων, το αιτούμενο πρακτικό στους κρινόμενους υπαλλήλους (μεταξύ των οποίων και ο Γ.Δ. και η Α.Β.)

εφόσον δεν αναφέρονται σε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα (όπως τυχόν ποινικές καταδίκες), εκτός αν και αυτά τα δεδομένα αποτέλεσαν κριτήρια για την προαγωγή/επιλογή Προϊσταμένων, οπότε μπορεί το ΙΚΑ να χορηγήσει και τα στοιχεία αυτά, ενόψει της διατάξεως του άρθρου 7 § 2 περ. γ' του ν. 2472/1997, στον καθένα κρινόμενο και μη επιλεγθέντα σε θέση Προϊσταμένου από το Υπηρεσιακό Συμβούλιο υπάλληλο που τα ζητεί διότι του είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου, ώστε ο δικαιούχος να προσφύγει και να προσβάλλει την πράξη επιλογής Προϊσταμένων, ως έχει έννομο συμφέρον.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Δημήτριος Γουργουράκης

Γεωργία Παλαιολόγου

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 07-10-2009

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/5944/07-10-2009

Α Π Ο Φ Α Σ Η 57/2009

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 14.5.2009 στο κατάστημά της, αποτελούμενη από τους Χ. Γεραρή, Πρόεδρο, Α. Παπανεοφύτου, Α. Πράσσο, Α. Ι. Μεταξά και Α. Ρουπακιώτη, τακτικά μέλη, και τα αναπληρωματικά μέλη Δ. Λιάπη και Γ. Πάντζιου, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λ. Κοτσαλή και Α. Πομπόρτση, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως - εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Μετά από εντολή του Προέδρου συμμετείχε επίσης το αναπληρωματικό μέλος της Αρχής Π. Φουντεδάκη, ως εισηγήτρια, με δικαίωμα ψήφου. Στη συνεδρίαση παρέστησαν χωρίς δικαίωμα ψήφου η Ε. Χατζηλιάση, νομικός ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγητή και η Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος του Διοικητικού–Οικονομικού Τμήματος ως γραμματέας, μετά από εντολή του Προέδρου.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης υπέβαλε στην ΑΠΔΠΧ το με αριθμ. πρωτοκόλλου 259883/6/2-μγ'/20.12.2007 (αριθμ. πρωτ. Αρχής 8706/27.12.2007) αίτημα για γνωμοδότηση σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης στον πληρεξούσιο δικηγόρο των αιτούντων Α, Β, Γ και Δ, αντιγράφων του πορίσματος και των σχετικών εγγράφων της Προφορικής Διοικητικής Εξέτασης (στο εξής και ΠΔΕ) που διενεργήθηκε κατά της Αρχιφύλακα Ε, ύστερα από καταγγελία των παραπάνω αναφερόμενων προσώπων. Η

Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης, μετά και από την παρέμβαση της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Πολίτη», με το με αριθμ. πρωτοκόλλου 259883/6/2-λγ'/3.10.2006 έγγραφό της, ενημέρωσε τον πληρεξούσιο δικηγόρο α) για τη διενέργεια Προφορικής Διοικητικής Εξέτασης σε βάρος της Αρχιφύλακα Ε, β) για το γεγονός ότι προέκυψε πειθαρχική ευθύνη της τελευταίας (αναφέροντας αναλυτικά το πειθαρχικό παράπτωμα στο οποίο υπέπεσε), καθώς και γ) για την επιβολή της πειθαρχικής ποινής του προστίμου. Η Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης με το ίδιο έγγραφο έκρινε ότι εμποδιζόταν από το Ν. 2472/1997 να χορηγήσει στους αιτούντες αντίγραφο του πορίσματος και των σχετικών εγγράφων της ΠΔΕ, καθώς οι αιτούντες δεν είχαν επικαλεστεί στην από 14.11.2005 αίτησή τους τη συνδρομή στο πρόσωπό τους υπέρτερου έννομου συμφέροντος που θα δικαιολογούσε τη χορήγηση των αιτηθέντων εγγράφων.

Σε μεταγενέστερη αίτησή τους (Ιούλιος 2007) προς την Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης οι αιτούντες για πρώτη φορά επικαλέσθηκαν την ύπαρξη έννομου συμφέροντος, το οποίο συνίστατο στην άσκηση των υπερασπιστικών δικαιωμάτων τους ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αλεξανδρούπολης, στο οποίο έχουν παραπεμφθεί «εξ αυτού του βιοτικού συμβάντος».

Μετά από την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, Ε, για την αίτηση χορήγησης αντιγράφων του πορίσματος και των σχετικών εγγράφων της ΠΔΕ που διενεργήθηκε σε βάρος της, η τελευταία άσκησε, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 13 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, το δικαίωμα αντίρρησης, επικαλούμενη ότι τα ανωτέρω έγγραφα περιλαμβάνουν ευαίσθητα προσωπικά της δεδομένα και ότι οι αιτούντες δεν έχουν προσωπικό και άμεσο έννομο συμφέρον που να δικαιολογεί τη λήψη τους.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Το άρθρο 2 στοιχ. α', β', δ', ζ' και θ' του Ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπει ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: “Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων... “Ευαίσθητα δεδομένα” τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες... “Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή... “Υπεύθυνος Επεξεργασίας” οποιοσδήποτε καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός... “Τρίτος”, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας ».

Το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να είναι καθορισμένος, σαφής και νόμιμος, τα δε δεδομένα να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας.

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων διέπεται από τη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με την παράγραφο 1 της οποίας, «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του». Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των

υποκειμένων τους, είναι κατ' εξαίρεση επιτρεπτή, μόνο στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις εξαιρετικές βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η οποία ορίζει ότι: «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: ... β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο..., ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».

Για τη νόμιμη επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απαραίτητη είναι η χορήγηση άδειας από την Αρχή στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας που ορίζονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997. Κατά το άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του προαναφερθέντος νόμου «Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:...γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου...».

Η διάταξη του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 προβλέπει ότι «Εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς». Η με αριθμ. 1/1999 Κανονιστική Πράξη της Αρχής, περαιτέρω, στο άρθρο 5 παρ. 2 ορίζει ότι «Η ενημέρωση γίνεται εγγράφως και αποδεικνύεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας».

2. Οι πειθαρχικές διώξεις και κυρώσεις δεν αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως προκύπτει από την αποκλειστική απαρίθμηση του άρθρου 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Η χορήγηση, συνεπώς, αντιγράφων από φάκελο διενεργηθείσας Προφορικής Διοικητικής Εξέτασης βάσει του άρθρου 26 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο ΠΔ 22/1996 (Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού), αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του

υποκειμένου των δεδομένων, εφόσον συντρέχει κάποια από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας του άρθρου 5 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.

3. Η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 4 του ΠΔ 22/1996, η οποία ρυθμίζει ειδικά το δικαίωμα ενημέρωσης όσων καταγγέλλουν πειθαρχικά παραπτώματα αστυνομικών, ορίζει τα εξής: *«Όποιος υποβάλλει καταγγελία εναντίον αστυνομικού, που δικαιολογεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ενέργεια προκαταρκτικής έρευνας ή προφορικής ή ένορκης διοικητικής εξέτασης, δικαιούται ύστερα από αίτημά του να πληροφορείται για το αποτέλεσμα αυτών»*. Ως αποτέλεσμα της προκαταρκτικής έρευνας ή προφορικής ή ένορκης διοικητικής εξέτασης, που διενεργήθηκε, νοείται το πόρισμα που συντάσσεται για την ολοκλήρωση των διοικητικών εξετάσεων. Από το συνδυασμό της παραπάνω διάταξης με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η χορήγηση αντιγράφου του πορίσματος της διοικητικής εξέτασης στον καταγγέλλοντα πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού συνιστά νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ακόμα και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων.

4. Περαιτέρω, όμως, η χορήγηση αντιγράφων των συνοδευόντων το πόρισμα στοιχείων, που περιέχονται στη δικογραφία της διοικητικής εξέτασης, επιτρέπεται μόνο εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, όταν, δηλαδή, το έννομο συμφέρον του αιτούντος τρίτου υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και ταυτόχρονα δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του τελευταίου. Τέτοια περίπτωση συντρέχει, ιδίως, όταν η χορήγηση προσωπικών δεδομένων είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (βλ. στοιχ. γ' του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, το οποίο ισχύει κατά μείζονα λόγο και στα απλά προσωπικά δεδομένα). Ο τρίτος, με την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. θ' του Ν. 2472/1997, στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται αλλά και να αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία που ζητά είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιωμάτων του ενώπιον δικαστηρίου, και δη ενόψει συγκεκριμένης εκκρεμούς δίκης, ώστε εκ του σκοπού να οριοθετηθεί η έκταση των αναγκών και

πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να του χορηγηθούν κατά τα άρθρα 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Εξάλλου, η αναγκαιότητα υφίσταται μόνο όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός της προάσπισης των δικαιωμάτων του αιτούντος ενώπιον δικαστηρίου δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (πρβλ. 8/2005 και 9/2005 Αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ, διαθέσιμες στον διαδικτυακό τόπο της Αρχής www.dpa.gr)

5. Στην περίπτωση που η δικογραφία της ΠΔΕ/ΕΔΕ περιέχει και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως αυτά αποκλειστικά απαριθμούνται στο άρθρο 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, η χορήγηση (ως μορφή επεξεργασίας) στον καταγγέλλοντα πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού του πορίσματος και του αποδεικτικού υλικού, είναι νόμιμη μόνο μετά από άδεια της Αρχής και εφόσον τα έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου, όταν, δηλαδή, συντρέχει η βάση νομιμότητας της επεξεργασίας του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του Ν. 2472/1997. Και σε αυτή την περίπτωση ο τρίτος στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται αλλά και να αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία που ζητά είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού.

6. Κατά το άρθρο 22 παρ. 2 του ΠΔ 22/1996 *«Η πειθαρχική δίωξη ασκείται με έναν από τους κατωτέρω αναφερόμενους τρόπους: α) Με απευθείας κλήση σε απολογία, β) Με την έκδοση διαταγής για τη διενέργεια Ένορκης ή Προφορικής Διοικητικής Εξέτασης προς βεβαίωση πειθαρχικών παραπτωμάτων»*. Και στις δύο περιπτώσεις προβλέπεται η μυστικότητα της πειθαρχικής διαδικασίας, καθώς για μεν τις περιπτώσεις της απευθείας κλήσης το άρθρο 25 παρ. 1 επιφυλάσσει το δικαίωμα γνώσης των στοιχείων του φακέλου μόνο στον εγκαλούμενο, για δε τις περιπτώσεις διενέργειας ΕΔΕ το άρθρο 27 παρ. 4 του ίδιου Π.Δ/τος (το οποίο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 26 παρ. 5 εφαρμόζεται και στη διενέργεια ΠΔΕ) ορίζει ότι *«Η ανάκριση είναι μυστική και ουδείς δύναται να λάβει γνώση των στοιχείων αυτής, εκτός του εγκαλουμένου και του συνηγόρου του»*. Το στοιχείο της μυστικότητας της πειθαρχικής διαδικασίας δεν συντρέχει μετά το πέρας αυτής (πρβλ. ΓνμΝΣΚ 178/2000, δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, η οποία ερμηνεύει τις αντίστοιχες αλλά όχι όμοιες διατάξεις του Ν. 2683/1999).

7. Στην υπό κρίση περίπτωση η Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης με το με

αριθμ. πρωτοκόλλου 259883/6/2-λγ'/3.10.2006 έγγραφό της και μετά το πέρας της πειθαρχικής διαδικασίας, ενημέρωσε, όπως προαναφέρθηκε, τον πληρεξούσιο δικηγόρο των αιτούντων α) για τη διενέργεια προφορικής διοικητικής εξέτασης σε βάρος της Αρχιφύλακα Ε, β) για το γεγονός ότι προέκυψε πειθαρχική ευθύνη της τελευταίας (αναφέροντας αναλυτικά το πειθαρχικό παράπτωμα στο οποίο υπέπεσε), καθώς και γ) για την επιβολή της πειθαρχικής ποινής του προστίμου. Ωστόσο, δεν χορήγησε στους αιτούντες αντίγραφα του φακέλου της διενεργηθείσας ΠΔΕ (πόρισμα και σχετικά έγγραφα), καθώς έκρινε ότι οι αιτούντες δεν είχαν επικαλεστεί στην από 14.11.2005 αίτησή τους τη συνδρομή στο πρόσωπό τους υπέρτερου έννομου συμφέροντος που θα δικαιολογούσε τη χορήγηση των αιτηθέντων εγγράφων.

8. Από τα έγγραφα που τέθηκαν υπόψη της Αρχής προέκυψαν τα παρακάτω ως προς τη συνδρομή υπέρτερου έννομου συμφέροντος στο πρόσωπο των αιτούντων: α) η μηνυτήρια αναφορά του Δ, ενός εκ των αιτούντων, κατά της Αρχιφύλακα Ε απορρίφθηκε με διάταξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αλεξανδρούπολης, η οποία έχει ήδη καταστεί τελεσίδικη και β) στην τελευταία αίτηση προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας (Ιούλιος 2007) οι Α, Β, Γ και Δ επικαλούνται αόριστα και σε καμία περίπτωση δεν αποδεικνύουν, ότι τα αιτούμενα έγγραφα είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματός τους ενώπιον δικαστηρίου, και δη ενόψει συγκεκριμένης εκκρεμούς δίκης. Η αναφορά στο γεγονός ότι «είναι και οι ίδιοι κατηγορούμενοι ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αλεξανδρούπολης, εξ' αυτού του βιοτικού συμβάντος και δυνάμει των υπό στοιχεία Β.Μ. Α 2005/253 ΕΓ Α-2005/28, Β.Μ. Α 2005/1411, Β.Μ. Α 2005/426 ΕΓ Α-2005/29/ΕΓ 1-2005/28α και Β.Μ. Α 2005/426 ΕΓ Α-2005/29 εγκλήσεων» είναι αόριστη και δεν μπορεί να εκτιμηθεί σύμφωνα και με όσα παραπάνω αναφέρθηκαν .

9. Ενόψει των ανωτέρω η Αρχή κρίνει ότι η Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης δεν κωλύεται από το Ν. 2472/1997 να χορηγήσει στους αιτούντες αντίγραφο του πορίσματος της διενεργηθείσας Προφορικής Διοικητικής Εξέτασης ακόμα και χωρίς την επίκληση και απόδειξη συνδρομής στο πρόσωπό τους υπέρτερου έννομου συμφέροντος, καθώς αυτοί, ως καταγγέλλοντες πειθαρχικά παραπτώματα αστυνομικού υπαλλήλου, έχουν δικαίωμα ενημέρωσης για το αποτέλεσμα της καταγγελίας τους, όπως αυτό εξειδικεύεται από τη διάταξη του άρθρου 24 παρ. 4 του ΠΔ 22/1996. Περαιτέρω,

όμως, κωλύεται από τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 να τους χορηγήσει αντίγραφα των λοιπών εγγράφων της διοικητικής δικογραφίας, δεδομένου ότι για τη χορήγηση των εγγράφων αυτών απαιτείται η επίκληση και απόδειξη συνδρομής υπέρτερου έννομου συμφέροντος, στην οποία δεν προέβησαν οι αιτούντες. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να τηρηθεί η υποχρέωση προηγούμενης ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων πριν την ανακοίνωση των δεδομένων του στους αιτούντες (άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

1. Η Αρχή απορρίπτει εν μέρει τις αντιρρήσεις της Ε ως προς τη χορήγηση αντιγράφου του πορίσματος της διενεργηθείσας σε βάρος της Προφορικής Διοικητικής Εξέτασης.

2. Αποφαίνεται ότι η Αστυνομική Διεύθυνση Αλεξανδρούπολης δεν κωλύεται από το Ν. 2472/1997 να χορηγήσει στους Α, Β, Γ και Δ αντίγραφο του πορίσματος της διενεργηθείσας ΠΔΕ, ενώ, αντιθέτως, κωλύεται να τους χορηγήσει αντίγραφα των λοιπών εγγράφων της διοικητικής δικογραφίας.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρίστος Γεραρής

Γεωργία Παλαιολόγου

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 24-06-2015

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/537-1/24-06-2015

Α Π Ο Φ Α Σ Η 77/2015

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τετάρτη 17.06.2015 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Πέτρου Χριστόφορου και τα αναπληρωματικά μέλη, Σπυρίδων Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Γρηγόριος Λαζαράκος και Χαράλαμπος Ανθόπουλος σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, Αναστάσιου-Ιωάννη Μεταξά και Δημητρίου Μπριόλα, αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος.

Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Κάλλη Καρβέλη, ειδική επιστήμων - δικηγόρος, ως βοηθός εισηγήτρια και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Με το υπ. αριθμ. Γ/ΕΙΣ/537/29.01.2015 έγγραφο, το Κ.Ε.Π. Παλαιού Φαλήρου (Παράρτημα Αγίας Βαρβάρας) υπέβαλε στην Αρχή ερώτημα σχετικά με τη νομιμότητα της χορήγησης Ληξιαρχικών Πράξεων Γέννησης, Γάμου και Θανάτου σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο, ανεξάρτητα από τη συνδρομή ή μη έννομου συμφέροντος.

Η Αρχή μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, το άρθρο 2 στοιχ. α', β', δ' και θ' του ν. 2472/1997 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προβλέπει ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως: “Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”, κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων... “Ευαίσθητα δεδομένα” τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς και τα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες... Υποκείμενο των δεδομένων, το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα .. “Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή... “Τρίτος”, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.»

2. Επειδή, το άρθρο 8 §2 του ν. 344/1976 καθιερώνει την αρχή της δημοσιότητας για τα ληξιαρχικά βιβλία, τα οποία ορίζονται ως «δημόσια». Το δε άρθρο 4 εδ. δ' του ίδιου νόμου προβλέπει την υποχρέωση του ληξίαρχου «να εκδίδει αντίγραφα, αποσπάσματα και πιστοποιητικά των εις τα βιβλία πράξεων ή των σχετικών προς ταύτας παρ' αυτό ευρισκομένων δημοσίων εγγράφων». Η αιτιολογική έκθεση του νόμου αυτού τονίζει ότι η δημοσιότητα των ληξιαρχικών βιβλίων συνίσταται στο ότι

«πας τις δύναται να ζητεί αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά εκ των βιβλίων χωρίς να δικαιολογεί έννομο προς τούτον συμφέρον, ως και να πληροφορείται εάν υφίσταται ληξιαρχικό γεγονός π. χ. αν έχει συνταχθεί ληξιαρχική πράξη γάμου ορισμένου προσώπου».

3. Επειδή, υπό την ισχύ των προαναφερομένων διατάξεων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους σε δύο γνωμοδοτήσεις του (γνωμοδότηση 73/1994 και 689/1995 Γ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους) έκανε δεκτό ότι, μολονότι οι ληξιαρχικές πράξεις αφορούν την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων, λόγω της θεσπιζόμενης από την ειδική διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 344/1976 δημοσιότητας των ληξιαρχικών βιβλίων, πρέπει να χορηγούνται αντίγραφα, αποσπάσματα ή πιστοποιητικά από τα ληξιαρχικά βιβλία στον οποιοδήποτε αιτούντα χωρίς αυτός να πρέπει να επικαλεστεί και να αποδείξει έννομο συμφέρον. Η προαναφερθείσα διάταξη, ως ειδική, ούτε εθίγη από τις μεταγενέστερες διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2690/1999 το οποίο εξαιρεί από το δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα εκείνα τα έγγραφα που αφορούν στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή, ούτε καταργήθηκε ή τροποποιήθηκε από τις διατάξεις για την προστασία των προσωπικών δεδομένων του ν. 2472/1997 ο οποίος επίσης είναι νεώτερός της (βλ. Απόφαση της Αρχής υπ' αριθμ 19/2007). Ωστόσο, η αρχή της δημοσιότητας των ληξιαρχικών βιβλίων οφείλει να ερμηνευτεί σε πρακτική εναρμόνιση με δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων.

4. Επειδή, με την με αριθμ. 19/2007 Απόφαση της Αρχής, κρίθηκε ότι τόσο η αρχή του νομίμου σκοπού όσο κυρίως η αρχή της αναλογικότητας στην επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων ικανοποιούνται επαρκώς με τη χορήγηση μεμονωμένων στοιχείων και αντιγράφων συγκεκριμένων ληξιαρχικών πράξεων σε οποιονδήποτε αιτούντα, χωρίς ο τελευταίος να δικαιολογεί ειδικό έννομο συμφέρον για τη χορήγησή τους.

5. Επειδή, οι ανωτέρω ληξιαρχικές πράξεις μπορεί να περιέχουν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα και δη δεδομένα που ανάγονται στις θρησκευτικές πεποιθήσεις των υποκειμένων (λ.χ. βάπτισμα, θρησκευτικές πεποιθήσεις κ.λπ.), είναι απαραίτητη στις περιπτώσεις αυτές η προηγούμενη λήψη άδειας από την Αρχή, επί τη βάση του άρθρ. 7 ν. 2472/1997, η οποία εν τέλει θα αποφανθεί για τη νομιμότητα ή μη της χορήγησης των ευαίσθητων δεδομένων, με την επιπρόσθετη προϋπόθεση δε ότι ο αιτών τρίτος ενδιαφέρεται για τη χορήγηση των ευαίσθητων δεδομένων που περιέχονται σ' αυτές. Σε αντίθετη περίπτωση, ήτοι στην περίπτωση που ο αιτών δεν ενδιαφέρεται για τη χορήγηση των ευαίσθητων δεδομένων των υποκειμένων και

προκειμένου να εφαρμοστεί επαρκώς το δικαίωμα πρόσβασης του αρθ. 8 §2 ν. 344/1976, η υπηρεσία σας δύναται να χορηγήσει τις εν λόγω ληξιαρχικές πράξεις με απαλοιφή των ευαίσθητων δεδομένων καθώς και των υπολοίπων επιπρόσθετων πληροφοριών που ενδεχομένως να περιέχονται σ' αυτές και να είναι ικανές, έστω και εμμέσως, να οδηγήσουν στην αποκάλυψη των δεδομένων αυτών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει ότι:

1. Στην περίπτωση που ο αιτών τρίτος ενδιαφέρεται για τη χορήγηση των ευαίσθητων δεδομένων που περιέχονται στις ληξιαρχικές πράξεις γέννησης και γάμου, πρέπει να ζητηθεί η προηγούμενη άδεια της Αρχής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθ. 7 του ν. 2472/1997.

2. Αν ο αιτών τρίτος δεν ενδιαφέρεται για τη χορήγηση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων είναι δυνατή η χορήγηση ληξιαρχικών πράξεων με απαλοιφή των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων καθώς και οποιασδήποτε περαιτέρω πληροφορίας, η οποία είναι ικανή να οδηγήσει έστω και σε έμμεση αποκάλυψη των δεδομένων αυτών. Συνεπώς, δεν απαιτείται η προηγούμενη άδεια της Αρχής και η αρμόδια ληξιαρχική υπηρεσία, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, εφαρμόζει συνδυαστικά τις διατάξεις του άρθ. 5 §2 περ. β' του ν. 2472/1997 και των άρθ. 4 εδ. δ' και 8 του ν. 344/1976.

3. Στην περίπτωση των ληξιαρχικών πράξεων θανόντων, η χορήγηση των πληροφοριών που περιέχονται σ' αυτές δεν κωλύεται από τις διατάξεις του ν. 2472/1997 καθώς ο τελευταίος αφορά δεδομένα φυσικών προσώπων. Αν όμως στις πράξεις αυτές περιέχονται προσωπικά δεδομένα φυσικών προσώπων (λ.χ. στοιχεία συζύγου θανόντος), πρέπει, κατά περίπτωση, να ακολουθηθεί μία εκ των προαναφερθεισών διαδικασιών.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να ενημερώνονται σχετικά τα υποκείμενα των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου

Αθήνα, 28-12-2009

ΑΠ: Γ/ΕΞ/7807/28-12-2009

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Ταχ. Δ/ση: ΚΗΦΙΣΙΑΣ 1-3
115 23 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210-6475601
FAX: 210-6475628

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 90/2009

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 11.06.2009 στο κατάστημά της αποτελούμενη από τον Χ. Γεραρή, Πρόεδρο, και τους Α. Παπανεοφύτου, Α. Πράσσο, Α.Ι. Μεταξά, Α. Ρουπακιώτη, τακτικά μέλη, και το αναπληρωματικό μέλος της Αρχής Δ. Λιάππη σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Λ. Κοτσαλή ο οποίος αν και είχε προσκληθεί νομίμως, δεν προσήλθε λόγω κωλύματος, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος αν και προσκλήθηκαν νομίμως, το τακτικό μέλος Α. Πομπόρτσης και το αναπληρωματικό μέλος Γ. Πάντζιου. Παρούσες, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ήταν η Ε. Μαραγκού, νομική ελέγκτρια, ως εισηγήτρια και η Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή αφού έλαβε υπόψη:

α) τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, και ιδίως των άρθρ. 2 στοιχ. α', ζ', θ', 4, και 10, καθώς και τις διατάξεις του Ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Νόμων και Κοινοτήτων»,

β) ερώτημα του Δήμου Σκοπέλου (αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/3670/28.07.2008) σχετικά με το εάν συνάδει με τον Ν. 2472/1997 η χορήγηση σε δημοτικό σύμβουλο στοιχείων, που περιέχονται στο αρχείο οφειλετών του Δήμου και που περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (επώνυμο, όνομα, πατρώνυμο, ΑΔΤ, ΑΦΜ, διεύθυνση κατοικίας ή έδρας, ποσό οφειλής, αιτία οφειλής), καθώς και το γεγονός ότι απευθύνονται προς την Αρχή επανειλημμένα ερωτήματα δήμων σχετικά με το εάν είναι νόμιμη η διαβίβαση σε δημοτικούς συμβούλους στοιχείων δημοτών, τα οποία τηρούνται από τους δήμους και περιλαμβάνουν απλά ή/και ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Αφού άκουσε την εισηγήτρια της υπόθεσης, μετά από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Ο Δήμος είναι οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, το οποίο, σύμφωνα με την οργανική θεωρία που φέρεται να αποδέχεται και ο Αστικός Κώδικας (άρθρα 68, 70 και 71 ΑΚ), έχει αυτοτελή βούληση που εκφράζεται από τα όργανά διοίκησης αυτού. Οι πράξεις των οργάνων του, εφόσον επιχειρούνται υπό την ιδιότητα αυτή στο πλαίσιο της καταστατικής εξουσίας τους, θεωρούνται πράξεις του ιδίου του νομικού προσώπου (βλ. Απ. Γεωργιάδη, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, 2002, §13 αρ. 8 επ.). Τα μέλη της διοίκησης του νομικού προσώπου δεν θεωρούνται νόμιμοι αντιπρόσωποι, αλλά είναι καταστατικά όργανα του νομικού προσώπου και ενσαρκώνουν την βούληση αυτού δια των λαμβανόμενων αποφάσεων (βλ. Κρητικό σε Γεωργιάδη – Σταθόπουλου, Α.Κ. 65 αρ. 2).

2. Κατά το άρθρο 19 του Ν. 3463/2006 (Κύρωση του Κώδικα Νόμων και Κοινοτήτων), οι Δήμοι διοικούνται από το δημοτικό συμβούλιο, τη δημαρχιακή επιτροπή και τον Δήμαρχο. Οι αρμοδιότητες των δημοτικών και κοινοτικών αρχών ορίζονται στα άρθρα 75 έως και 85 του Ν. 3463/2006 και οι αρμοδιότητες των δημοτικών οργάνων

στα άρθρα 85 έως 105 αυτού. Ειδικότερα το άρθρο 93 προβλέπει ότι το δημοτικό συμβούλιο καθορίζει τους φόρους, τα τέλη, τα δικαιώματα και τις εισφορές και ότι αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν τον δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του δημάρχου ή της δημορχιακής επιτροπής. Περαιτέρω το άρθρο 100 προβλέπει ότι το δημοτικό συμβούλιο και οι εκπρόσωποι των δημοτικών παρατάξεων μπορούν να ζητούν από τον δήμαρχο και τη δημορχιακή επιτροπή πληροφορίες και συγκεκριμένα στοιχεία, που είναι χρήσιμα για την άσκηση των καθηκόντων τους. Ο δήμαρχος οφείλει να παρέχει τις πληροφορίες εντός μηνός.

Εξάλλου, καθόσον αφορά τη νομική θέση των αιρετών οργάνων της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, το άρθρο 135 του Ν. 3463/2006 προβλέπει ότι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα της κατά συνείδησης γνώμης και ψήφου, ότι έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να εκτελούν τα της αποστολής τους, έχοντας στη διάθεση τους τον ανάλογο χρόνο, τις υπηρεσίες και τα μέσα υποστήριξης και ότι μεριμνούν για την τήρηση των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της χρηστής διοίκησης στους οργανισμούς στους οποίους υπηρετούν. Απαραίτητη προϋπόθεση για την τήρηση της τελευταίας διάταξης είναι η απρόσκοπτη και ελεύθερη πρόσβαση των δημοτικών συμβούλων στα στοιχεία που τηρεί ο δήμος.

Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι το δημοτικό συμβούλιο έχει το τεκμήριο της αρμοδιότητας για όλα τα θέματα που αφορούν τον δήμο και ότι κάθε δημοτικός σύμβουλος, προκειμένου να ασκήσει αποτελεσματικά και με επιμέλεια τα εκ του νόμου καθήκοντά του, πρέπει να έχει πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες και τα στοιχεία που είναι απαραίτητα και που βρίσκονται στη διάθεση του δήμου.

3. Ενόψει των αναφερομένων στις προηγούμενες σκέψεις, πρέπει να γίνει δεκτό, κατά αναθεώρηση των κριθέντων με την αριθμ. 13/2008 απόφαση της Αρχής, ότι οι δημοτικοί σύμβουλοι, ως μέλη της διοίκησης και εκφραστές της βούλησης του νομικού προσώπου του πρωτοβάθμιου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, επέχουν θέση υπεύθυνου επεξεργασίας κατά το άρθρο 2 στοιχ. ζ' του Ν. 2472/1997 και όχι τρίτου (στοιχ. θ' του ιδίου άρθρου). Κρίσιμο είναι προς τούτο το λειτουργικό κριτήριο που αναφέρεται στις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα που απορρέουν από την υπηρεσιακή / λειτουργική ιδιότητα που κατέχει ένα πρόσωπο ή όργανο.

Έτσι η ύπαρξη άμεσης συνάφειας μεταξύ της σκοπούμενης επεξεργασίας των δεδομένων και της εκπλήρωσης των κατά νόμο καθηκόντων των προσώπων - μελών των οργάνων που προβαίνουν σε αυτή είναι η απαραίτητη προϋπόθεση για την αναγωγή αυτών σε υπεύθυνους επεξεργασίας. Αντίθετα, στην περίπτωση που δεν υπάρχει άμεση σχέση με την υπηρεσιακή θέση και τις αρμοδιότητες του μέλους του συλλογικού οργάνου, τότε αυτός έχει τη θέση του τρίτου.

Με βάση τα προαναφερθέντα, η χορήγηση στοιχείων σε δημοτικούς συμβούλους δεν αποτελεί διαβίβαση σε τρίτους, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. θ' Ν. 2472/1997, αλλά χρήση των προσωπικών δεδομένων από τον ίδιο τον υπεύθυνο επεξεργασίας, δηλαδή τον δήμο, υπό την απαραίτητη όμως προϋπόθεση ότι οι δημοτικοί σύμβουλοι ενεργούν στο πλαίσιο των καθηκόντων τους και όχι για ιδιωτικό σκοπό ή/και χρήση. Συνεπώς, απαραίτητος όρος για τη χορήγηση στοιχείων σε δημοτικούς συμβούλους είναι η χρήση των στοιχείων αυτών να γίνεται αποκλειστικά για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους και για την εκτέλεση των καθηκόντων τους, όπως αυτά προκύπτουν από τη θεσμική τους ιδιότητα, ως μελών του συλλογικού οργάνου του δημοτικού συμβουλίου.

4. Τέλος επισημαίνεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει πάντα να τηρεί τις γενικές αρχές του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997 για τη νόμιμη επεξεργασία και τις διατάξεις του άρθρου 10 αυτού για το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας που εκτελεί. Επίσης, παρατηρείται ότι, στο μέτρο που ο δημοτικός σύμβουλος ενεργεί στο πλαίσιο των καθηκόντων του και άρα δεν είναι τρίτος, όπως προαναφέρθηκε, αλλά ο ίδιος ο υπεύθυνος επεξεργασίας, δεν απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων.

ΓΙΑ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή αποφαινεται ότι συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997 η χορήγηση σε δημοτικό σύμβουλο στοιχείων, όπως ονομαστικές καταστάσεις των οφειλετών του δήμου, εφόσον τούτο είναι απαραίτητο για την άσκηση των καθηκόντων του στα οποία συγκαταλέγεται ο έλεγχος της τηρήσεως των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας και

της χρηστής διοίκησης.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρίστος Γεραρής

Γωγώ Παλαιολόγου

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

**Αθήνα, 07.02.2002
ΑΠ: 287**

Ταχ. Δ/ση: ΟΜΗΡΟΥ 8
10564 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 33.52.604-605
FAX: 33.52.617

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ.17/2002

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 28-1-2002 στο κατάστημα της αποτελούμενη από τον κ. Κ. Δαφέρμο, Πρόεδρο, και τους κ.κ. Σ. Λύτρα, Ν.Αλιβιζάτο, Ε.Κιουντούζη, Α.Παπαχρίστου, και Β.Παπαπετρόπουλο, μέλη, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήσαν ο κ.Φ.Μίτλεττον, ελεγκτής, ως εισηγητής και η κ.Ε. Τσιγγάνου ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με το αρ. Πρωτ. **** έγγραφο του, που καταχωρίστηκε με το αρ.πρωτ. **** το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης (Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας-Διεύθυνση Προσωπικού- Τμήμα 2ο -Γραφείο 5ο) ζήτησε να αποφανθεί αν επιτρέπεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2472/97, η πρόσβαση επιλαχόντων υποψηφίων των Σχολών της Ελληνικής Αστυνομίας, σε στοιχεία που αφορούν τους λοιπούς υποψήφιους, επιτυχόντες ή επιλαχόντες, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματα προσβολής των σχετικών αποφάσεων ή πινάκων.

Επίσης με την από **** αναφορά του (αρ.πρωτ. ***) προς την Αρχή ο δικηγόρος Α ζήτησε να προβεί η Αρχή σε κάθε ενέργεια προκειμένου να υποχρεωθεί το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης να επιτρέψει την πρόσβαση των επιλαχόντων υποψηφίων στα στοιχεία που περιγράφονται παραπάνω.

Με το αρ.πρωτ. **** έγγραφο που απήλυθε στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και κοινοποίησε στον Α η Αρχή απάντησε ότι, όταν ο επιλαχών υποψήφιος ζητεί στοιχεία που αφορούν τους λοιπούς υποψήφιους, επιτυχόντες ή επιλαχόντες, προκειμένου να ασκήσει τα δικαιώματα του προσβολής των σχετικών αποφάσεων ή πινάκων, σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία, πληρούνται οι

προϋποθέσεις επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, που ορίζει το άρθρο 5 παρ. 2 ε του Ν.2472/97. Περαιτέρω όμως ανέφερε ότι σε κάθε περίπτωση τα δεδομένα πρέπει να ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφο αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος) και να ενημερώνεται το υποκείμενο για την ανακοίνωση. Το υπουργείο Δημόσιας Τάξης με το αρ. Πρωτ. ***** έγγραφο του προς την Αρχή, που καταχωρίστηκε με αρ. Πρωτ. **** αναφέρεται στην υποχρέωση ενημέρωσης, μνεία της οποίας γίνεται στο πιο πάνω έγγραφο της Αρχής, και ζητεί άρση της υποχρέωσης αυτής λόγω του λειτουργικών προβλημάτων που οφείλονται στον μεγάλο αριθμό των προσώπων που πρέπει να ενημερωθούν, ο οποίος ανέρχεται σε 10.124 υποψήφιους.

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διαλογικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Το άρθρο 4 της Κανονιστικής Πράξης αρ. 1/1999 της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, που εξειδικεύει την προβλεπόμενη από το άρθρο 11 του Ν. 2472/97 υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων, ορίζει ότι “ η Αρχή μπορεί να απαλλάσσει εν όλω ή εν μέρει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την υποχρέωση του να ενημερώνει τα υποκείμενα εαν η καταχώριση, ο σκοπός της επεξεργασίας, οι αποδέκτες και το δικαίωμα πρόσβασης αποτελούν κοινή γνώση του επιμελούς πολίτη. Η απαλλαγή μπορεί να είναι συλλογική, όταν αφορά τους υπεύθυνους επεξεργασίας ορισμένου κλάδου ή τομέα δραστηριότητας για επεξεργασία με τον αυτό κάθε φορά σκοπό.”

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η πρόσβαση υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν τους λοιπούς υποψήφιους, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματα προσβολής των σχετικών αποφάσεων ή πινάκων αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση του σχετικού δικαιώματος και είναι νόμιμη, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 ε του Ν.2472/97. Για τον λόγο αυτό τόσο η σχετική επεξεργασία των στοιχείων των υποψηφίων όσο και οι ενδεχόμενοι αποδέκτες, που είναι οι άλλοι συνυποψήφιοι, αποτελούν γνώση του επιμελούς πολίτη και συνεπώς πρέπει να αρθεί η σχετική υποχρέωση ενημέρωσης.

Πέραν τούτου όμως, επειδή το πρόβλημα αυτό δημιουργείται σε κάθε περίπτωση προκήρυξης δημόσιων διαγωνισμών, η Αρχή πρέπει να απευθύνει σύσταση στους αρμόδιους φορείς ώστε να γίνεται μνεία σε κάθε προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού της δυνατότητας πρόσβασης των υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν τους λοιπούς υποψήφιους, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματα προσβολής των σχετικών αποφάσεων ή πινάκων, σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία.

Για τους λόγους αυτούς

1.Απαλλάσσει, για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας, το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης από την υποχρέωση ενημέρωσης των λοιπών υποψηφίων που επιθυμούν να ασκήσουν το δικαίωμα προσβολής των σχετικών αποφάσεων ή πινάκων, σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία.

2.Απευθύνει σύσταση σε όλους τους αρμόδιους φορείς του δημόσιου τομέα, σε κάθε προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού να γίνεται μνεία της δυνατότητας πρόσβασης των υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν τους λοιπούς συνυποψήφιους, προκειμένου να ασκήσουν τα δικαιώματα προσβολής των σχετικών αποφάσεων ή πινάκων, σύμφωνα με τη νόμιμη διαδικασία.

3.Κοινοποιεί την παρούσα στον Υπουργό Εξωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, προκειμένου να επιληφθεί της εφαρμογής της πιο πάνω σύστασης.

Ο Πρόεδρος

Ο Εισηγητής

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Δαφέρμος
Επ. Αντιπρόεδρος Α.Π.

Φίλιππος Μίτλεττον

Ευγενία Τσιγγάνου

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 29-09-2009

Αριθ. Πρωτ. Γ/ΕΞ/5740/29-09-2009

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η ΑΡ. 3 / 2009

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 02.07.2009 στο κατάστημά της αποτελούμενη από τον Χ. Γεραρή, Πρόεδρο, και τους Λ. Κοτσαλή, Α. Παπανεοφύτου και Α. Ρουπακιώτη, τακτικά μέλη, Γ. Πάντζιου, Π. Τσαντίλα και Γ. Λαζαράκο, αναπληρωματικά μέλη, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Α. Πομπόρτση, Α. Πράσσου και Α.Ι. Μεταξά, οι οποίοι αν και κλήθηκαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει σχετικά με το ζήτημα των έννομων συνεπειών του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988 (Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων - Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών), το οποίο αφορά στην έκδοση εισαγγελικής παραγγελίας για χορήγηση δημοσίων εγγράφων, όταν αυτά περιέχουν προσωπικά δεδομένα κατά την έννοια του Ν. 2472/1997. Η συζήτηση γίνεται σε συνέχεια των από 24.11.2008, 13.01.2009 και 23.01.2009 συνεδριάσεων, κατά τις οποίες τα μέλη προέβησαν σε μια πρώτη ερμηνευτική προσέγγιση του θέματος. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν οι Ζ. Καρδασιάδου και Θ. Τουτζιαράκη, νομικές ελέγκτριες, ως βοηθοί του μέλους Λ. Κοτσαλή, εισηγητού της υποθέσεως, και η Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή και στους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι εξέθεσαν τα ακόλουθα:

Ι. Τα τελευταία χρόνια η Αρχή δέχεται σημαντικό αριθμό ερωτημάτων από τη Δημόσια Διοίκηση και προσφυγών από πολίτες σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης, ύστερα από εισαγγελική παραγγελία, δημοσίων εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα. Συγκεκριμένα, η Αρχή

καλείται να αποφανθεί ως προς τις εξής δύο κυρίως περιπτώσεις:

- α) Ο αιτών ζητεί πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν δεδομένα άλλου προσώπου και η Διοίκηση αρνείται να του τα χορηγήσει, με αποτέλεσμα ο αιτών να ζητεί και να λαμβάνει εισαγγελική παραγγελία που να επιτάσσει τη χορήγηση. Η Διοίκηση, όμως, παρά την ύπαρξη της εισαγγελικής παραγγελίας, διαπιστώνει ότι τα ζητηθέντα στοιχεία εμπίπτουν σε απόρρητο ειδικά προβλεπόμενο από το νόμο ή/και στη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, λόγω αμφιβολιών για τη νομιμότητα της χορήγησης, διαβιβάζει στην Αρχή το συνοδευόμενο από εισαγγελική παραγγελία αίτημα του ενδιαφερομένου για παροχή σχετικής γνωμοδότησης.
- β) Η Διοίκηση, προς συμμόρφωση σε σχετική εισαγγελική παραγγελία, χορηγεί στον αιτούντα δημόσια έγγραφα που περιέχουν δεδομένα άλλου προσώπου. Το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα έγγραφα, υποβάλλει προσφυγή στην Αρχή παραπονούμενο για το μη σύννομο της χορήγησης αυτής.

II. Η εισαγγελική παραγγελία προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988 (Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων - Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών), σύμφωνα με την οποία ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών *“δικαιούται να παραγγέλει στις υπηρεσίες του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των οργανισμών κοινής ωφέλειας και όλων γενικά των επιχειρήσεων του δημόσιου τομέα, να παραδώσουν έγγραφα ή να χορηγήσουν αντίγραφά τους, όταν το ζητήσουν νομικά ή φυσικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα ή έννομο συμφέρον, εκτός αν πρόκειται για έγγραφα από αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 261 του Κ.Π.Δ.”*, δηλαδή για έγγραφα που κατέχουν πρόσωπα στα οποία έχει ανατεθεί δημόσια υπηρεσία και αφορούν στρατιωτικό ή διπλωματικό μυστικό που ανάγεται στην ασφάλεια του κράτους καθώς και έγγραφα που κατέχουν τα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 212 ΚΠΔ (κληρικοί, συμβολαιογράφοι, συνήγοροι, ιατροί, φαρμακοποιοί, οι βοηθοί αυτών και οι μαίες) και ανάγονται σε μυστικό που σχετίζεται με το λειτούργημα ή επάγγελμά τους. Κατά το γράμμα της ως άνω διάταξης, η εισαγγελική παραγγελία μπορεί να αφορά και σε έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα του ίδιου του υποκειμένου των δεδομένων ή προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων.

III. Σε σχετικές Γνωμοδοτήσεις διάφορων δημοσίων οργάνων, ως προς τη φύση, τη δεσμευτικότητα και το περιεχόμενο της εισαγγελικής παραγγελίας, παρατηρείται έλλειψη ομοιόμορφης και ολοκληρωμένης αντιμετώπισης του ζητήματος ενίοτε και μέσα στους κόλπους

του ίδιου οργάνου. Ειδικότερα:

α) Κατά την κρατούσα άποψη των Εισαγγελικών Αρχών αναφορικά με τη φύση της εισαγγελικής παραγγελίας, (πρβλ. κυρίως Γνωμοδότηση 1/2005 Εισ.ΑΠ και Εγκύκλιο 6/2006 Εισ.ΑΠ, σε συνδυασμό με Γνωμοδοτήσεις 84/1995 Εισ.Πλ.Άρτας, 5/1998 Εισ.ΑΠ, 17/1999 Εισ.ΑΠ, 26/03/1999 Εισ.Πρωτ.Αθηνών, 7/2000 Εισ.Πρωτ.Κέρκυρας, διαθέσιμες στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων ΝΟΜΟΣ), η ως άνω εισαγγελική παραγγελία φέρει το χαρακτήρα δικαστικής πράξης-διάταξης, αφού προέρχεται από δικαστικό λειτουργό που ενεργεί στο πλαίσιο αυτής του της ιδιότητας (δεδομένου ότι ο Εισαγγελέας είναι ισόβιος δικαστικός λειτουργός με προσωπική και λειτουργική ανεξαρτησία - βλ. άρθρα 87 επ. του Συντάγματος). Κατά μια άλλη, πρόσφατη άποψη (Γνωμοδότηση 7/2007 Εισ.ΑΠ), η εισαγγελική παραγγελία είναι ιδιότυπη πράξη διοικητικού χαρακτήρα. Καθόσον αφορά τη δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας, η πρώτη και κρατούσα άποψη υποστηρίζει ότι για να έχει η εισαγγελική παραγγελία χαρακτήρα δικαστικής πράξης, θα πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις: (i) να είναι αιτιολογημένη και (ii) να μην αποτελεί απλό διαβιβαστικό της σχετικής αίτησης, χωρίς τη ρητή έκφραση γνώμης του συντάκτη της. Συγκεκριμένα, πολλές φορές οι Εισαγγελείς απλώς διαβιβάζουν την σχετική αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία με την ένδειξη “δια τα καθ' υμάς περαιτέρω” ή “για τις περαιτέρω ενέργειες”, χωρίς δηλαδή να λάβουν σαφή θέση επί της χορήγησης ή μη των ζητηθέντων εγγράφων. Όπως αποδέχονται οι σχετικές Εισαγγελικές Γνωμοδοτήσεις, η ενέργεια αυτή είναι αντίθετη με την προμνημονευόμενη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988, το οποίο επιβάλλει στον Εισαγγελέα είτε να δώσει ρητή παραγγελία, εφόσον συντρέχουν οι προς τούτο προϋποθέσεις (κάτι το οποίο θα πρέπει να έχει ελέγξει), είτε να απορρίψει την αίτηση αιτιολογώντας την απόρριψη. Εάν, σύμφωνα πάντα με τις ως άνω Γνωμοδοτήσεις, η εισαγγελική παραγγελία φέρει τα παραπάνω χαρακτηριστικά, είναι δεσμευτική για τη Διοίκηση, η οποία υποχρεούται να χορηγήσει τα έγγραφα, έστω και αν έχει άλλη άποψη. Υπεύθυνος είναι ο συντάκτης της εισαγγελικής παραγγελίας. Από την άλλη πλευρά, η πρόσφατη άποψη της Εισαγγελίας που χαρακτηρίζει τις εισαγγελικές παραγγελίες ως ιδιότυπες πράξεις διοικητικού χαρακτήρα (Γνωμοδότηση 7/2007 Εισ.ΑΠ.) υποστηρίζει ότι μπορούν ως διοικητικές πράξεις να ανακληθούν, όπως επίσης και να επαναληφθούν αν εκλείψουν οι λόγοι που επέβαλαν την ανάκλησή τους. Σε περίπτωση ανάκλησης και επανάληψης της παραγγελίας, εκτελεστέα είναι η τελευταία παραγγελία ή σε περίπτωση έκδοσης αντιφατικών παραγγελιών εκτελεστέα θα είναι η από τον Διευθύνοντα την Εισαγγελία προσδιοριζόμενη. Ωστόσο, στην συγκεκριμένη Γνωμοδότηση δεν αναφέρεται προηγούμενο “νομολογιακό” παράδειγμα ανάκλησης εισαγγελικής παραγγελίας. Τέλος, καθόσον αφορά το

περιεχόμενο της εισαγγελικής παραγγελίας, υποστηρίζεται ότι, εάν πληρούνται οι προαναφερθείσες προϋποθέσεις, δηλαδή της ρητής και αιτιολογημένης διάταξης, η εισαγγελική παραγγελία δύναται να αφορά και σε έγγραφα που εμπίπτουν στους περιορισμούς που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ και 16 παρ. 3 του ν. 1599/86 (π.χ. έγγραφα που αφορούν στην ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτων) με μόνο όριο τα απόρρητα που προβλέπονται σε ειδικές διατάξεις νόμου, όπως το φορολογικό, τραπεζικό, ιατρικό απόρρητο. Σε σχέση με την προστασία προσωπικών δεδομένων, υποστηρίζεται ότι ο Εισαγγελέας δεν είναι υποχρεωμένος να εξετάζει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του Ν. 2472/1997, ακόμα και αν στα έγγραφα που ζητούνται περιλαμβάνονται και ευαίσθητα δεδομένα (έτσι ρητά η Γνωμοδότηση 1/2005 Εισ.ΑΠ και ομοίως η Εγκύκλιος 6/2006 Εισ.ΑΠ). Η άποψη αυτή στηρίζεται στα εξής επιχειρήματα: (i) Ο Ν. 2472/1997 δεν θεσπίζει κανενός είδους απόρρητο, οπότε δεν εμπίπτει στις εξαιρέσεις του άρθρου 5 παρ. 3 του Ν. 2690/1999 (ΚΔΔιαδ). (ii) Ο Ν. 2690/1999 δεν αναφέρει καθόλου το Ν. 2472/1997 ως όριο πρόσβασης του πολίτη στα δημόσια έγγραφα. Δεδομένου, λοιπόν, ότι ο Ν. 2690/1999 είναι μεταγενέστερος και ειδικότερος του Ν. 2472/1997, αν ο νομοθέτης ήθελε να θεσπίσει απόρρητο υπέρ του τελευταίου, θα το όριζε ρητώς στο Ν. 2690/1999.

β) Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γνωμοδοτήσεις 877/1988, 710/1993, 96/1995, 94/2001, 430/2007 -εφεξής ΝΣΚ-) υποστηρίζει ότι η εισαγγελική παραγγελία δεν είναι δεσμευτική όταν η χορήγηση αντιγράφων απαγορεύεται από ρητή διάταξη νόμου, ειδικά όταν πρόκειται για απόρρητο εκ του νόμου. Αν η χορήγηση δεν απαγορεύεται από ειδικές διατάξεις, τότε η εισαγγελική παραγγελία είναι δεσμευτική για τη Διοίκηση, υπό τον όρο, όμως, ότι ο Εισαγγελέας έχει εξετάσει το δικαίωμα ή έννομο συμφέρον του αιτούντος και είτε δίνει ρητή και αιτιολογημένη παραγγελία, είτε προβαίνει σε ρητή και αιτιολογημένη απόρριψη του αιτήματος. Αν όμως η εισαγγελική παραγγελία δεν περιέχει ρητή έκφραση γνώμης και περαιτέρω παραγγελία του εισαγγελικού λειτουργού προς την αρμόδια διοικητική αρχή για τη γνωστοποίηση στον αιτούντα των ζητούμενων στοιχείων, αλλά αποτελεί απλώς διαβίβαση προς αυτήν της σχετικής αίτησης προς αξιολόγηση του περιεχομένου της και για τις εντεύθεν προσήκουσες νόμιμες ενέργειές της, τότε από ένα τέτοιο εισαγγελικό έγγραφο δεν γεννάται υποχρέωση της Διοίκησης προς παροχή των ζητούμενων στοιχείων.

Οι προαναφερθείσες Γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ καταλήγουν στα ανωτέρω συμπεράσματα επισημαίνοντας, ωστόσο, ότι ο Εισαγγελέας δεν συνιστά δικαστήριο (ποινικό ή αστικό), και ως εκ τούτου στερείται του δικαιώματος να επιλύει διαφορά που έχει ανακύψει μεταξύ διοικητικής δημόσιας υπηρεσίας ή υπαλλήλου αυτής και ιδιώτη, ως προς το αν ο τελευταίος δικαιούται να

λάβει αντίγραφο δημοσίου εγγράφου. Στη Γνωμοδότηση 501/2007 (σελ. 7 επ.) διατυπώθηκε από ορισμένα μέλη και η εξής άποψη, χωρίς ωστόσο αυτή να είναι κρίσιμη για την επίλυση της συγκεκριμένης περίπτωσης: (i) Εάν η εν λόγω αρμοδιότητα του Εισαγγελέα θεωρηθεί ότι αποτελεί διοικητικής φύσεως αρμοδιότητα, εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 89 παρ. 3 εδ. α' του Συντάγματος, η οποία προβλέπει ότι *“Η ανάθεση διοικητικών καθηκόντων σε δικαστικούς λειτουργούς απαγορεύεται”*. (ii) Εάν η εν λόγω αρμοδιότητα θεωρηθεί ως δικαστική αρμοδιότητα και η εκδιδόμενη υπ' αυτού παραγγελία χαρακτηριστεί ως δικαστική διάταξη, τότε και πάλι η αρμοδιότητα αυτή, εφόσον ασκείται προς προστασία δικαιώματος ή έννομου συμφέροντος, το οποίο προβάλλεται στο πλαίσιο διοικητικής διαφοράς, συνιστά ανεπίτρεπτη επέμβαση εισαγγελικού λειτουργού στην επίλυση της διοικητικής αυτής διαφοράς, κατά παραβίαση των άρθρων 94 παρ. 1 και 95 παρ. 1 περ. α' του Συντάγματος, όπου προβλέπεται ότι η σχετική κατηγορία διοικητικών διαφορών ανήκει στην ακυρωτική αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται εμμέσως και σε μια προγενέστερη Γνωμοδότηση (ΝΣΚ 228/2001), όπου επισημαίνεται ότι η εντολή ενός Εισαγγελέα, ως οργάνου της δικαστικής εξουσίας, προς όργανα της Δημόσιας Διοίκησης για τη διενέργεια ή την παράλειψη μιας πράξης συνιστά συνταγματικά ανεπίτρεπτη επέμβαση της δικαστικής εξουσίας στα έργα της εκτελεστικής (με βάση την αρχή διάκρισης των εξουσιών, άρθρο 26 του Συντάγματος). Συνεπώς (συνεχίζει η ίδια Γνωμοδότηση), η υπάρχουσα τυποποιημένη εισαγγελική παραγγελία για τη χορήγηση αντιγράφων διοικητικών εγγράφων προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα έχει την έννοια της υποχρέωσης της Διοίκησης να ερευνήσει το σχετικό αίτημα και να χορηγήσει αντίγραφα των αιτούμενων εγγράφων, εφόσον από την έρευνα που κάνει δεν προκύπτει ότι αυτό – για οποιοδήποτε νόμιμο λόγο – απαγορεύεται και δεν θα μπορούσε να είναι άλλο το νόημα της εισαγγελικής παραγγελίας, εφόσον ο (παραγγέλλων) Εισαγγελέας δεν γνωρίζει καν το περιεχόμενο των σχετικών εγγράφων.

Αναφορικά δε με το κατά πόσο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο Ν. 2472/1997 στην περίπτωση εισαγγελικής παραγγελίας, το ΝΣΚ φαίνεται να υιοθετεί την προαναφερθείσα άποψη των Εισαγγελικών Αρχών (βλ. ανωτέρω υπό α').

γ) Κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη (βλ. πόρισμα 9227.2/03/29.09.2003 με περαιτέρω παραπομπή σε σχετική αρθρογραφία), με το άρθρο 25 παρ. 4 του Ν. 1756/1988 καθιερώνεται *ταχεία διαδικασία “δικαστικής” προστασίας του πολίτη για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα*. Τονίζεται μάλιστα ότι από την ίδια τη γραμματική ερμηνεία του άρθρου 25 παρ. 4 του Ν. 1756/1988 προκύπτει ότι με τη διάταξη αυτή ενδυναμώνεται το δικαίωμα

πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα.

δ) Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα είχε διατυπώσει αρχικά την άποψη ότι στην περίπτωση της εισαγγελικής παραγγελίας, ο αρμόδιος εισαγγελικός λειτουργός εφαρμόζει, προκειμένου να εκδώσει την παραγγελία, τις σχετικές διατάξεις του νόμου και συνεπώς αυτός στον οποίο απευθύνεται οφείλει να συμμορφώνεται σχετικά (Απόφαση 147/2001, παρ. 5β). Στη συνέχεια, η Αρχή περιόρισε την δεσμευτικότητα της εισαγγελικής παραγγελίας υποστηρίζοντας ότι η τελευταία είναι δεσμευτική μόνο όταν στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του, ο εισαγγελικός λειτουργός ζητεί την παροχή στοιχείων λόγω άσκησης ποινικής δίωξης ή όταν ρητά ορίζεται και επιτάσσεται από το νόμο (βλ. Γνωμοδοτήσεις 79/2002, 3/2003 και Αποφάσεις 8/2003, 27/2006). Η Αρχή δέχεται, δηλαδή, ότι κατά το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, η αναζήτηση εγγράφων από τον Εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές είναι νόμιμη και κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ακριβώς διότι ο Εισαγγελέας και οι ανακριτικές αρχές λειτουργούν στο πλαίσιο της δικαστικής τους εξουσίας (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/2291/22.06.2005 επιστολή του Προέδρου της Αρχής προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου). Από την άποψη αυτή συνάγεται ότι στην ποινική διαδικασία εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικές κατισχύουν του Ν. 2472/1997, όπως εξάλλου έχει κρίνει και ο Άρειος Πάγος (ΑΠ 1945/02 - ΠοινΔικ 2003/626, ΑΠ 1713/2006 - ΠοινΧρ ΝΖ/792 = ΝοΒ 07/443. Σχετική και η υπ' αριθμ. 96/2008 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ). Σε κάθε άλλη περίπτωση η εισαγγελική παραγγελία δεν είναι δεσμευτική, και ο υπεύθυνος επεξεργασίας, εφόσον διαφωνεί με την εισαγγελική παραγγελία, μπορεί να προσφύγει στην Αρχή, στην οποία σύμφωνα με το Σύνταγμα και το Ν. 2472/1997 ανήκει ο τελικός έλεγχος της κρίσης για τη νομιμότητα της παροχής των ζητηθέντων στοιχείων. Τέλος, η Αρχή έχει δεχθεί ότι η εισαγγελική εντολή δεν είναι προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, ώστε μόνο εκ του λόγου ότι δεν δόθηκε εισαγγελική εντολή να καθίσταται παράνομη η επεξεργασία (βλ. Απόφαση 30/2005).

Με βάση τα πορίσματα της παραπάνω έρευνας, η Εισήγηση καταλήγει στα ακόλουθα συμπεράσματα:

1. Η Αρχή είναι αρμόδια σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. ιγ) εδ. α' και β' του Ν. 2472/1997 να γνωμοδοτήσει επί του θέματος καθώς η χορήγηση, εν προκειμένω κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, δημοσίων εγγράφων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα συνιστά

επεξεργασία κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ) του Ν. 2472/1997 και την εξέταση της νομιμότητας της συγκεκριμένης επεξεργασίας έχει ζητήσει η Διοίκηση ως υπεύθυνος επεξεργασίας και υποκείμενα των δεδομένων με την υποβολή σχετικών παραπόνων.

2. Οι έννομες συνέπειες της εισαγγελικής παραγγελίας όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988 θα πρέπει να εξετασθούν συστηματικώς, υπό το πρίσμα και των λοιπών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, του Συντάγματος και του κοινοτικού δικαίου.

3. Με το άρθρο 9Α του Συντάγματος κατοχυρώνεται το δικαίωμα προστασίας των πολιτών από την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων, ενώ παράλληλα η διασφάλιση της προστασίας αυτής ανατίθεται σε ανεξάρτητη αρχή. Η άσκηση του συνταγματικού αυτού δικαιώματος ρυθμίζεται από το Ν. 2472/1997 και η προστασία του διασφαλίζεται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Εξάλλου, το άρθρο 5Α σε συνδυασμό με το άρθρο 10 του Συντάγματος καθιερώνουν, ως έκφραση της διαφανούς δράσης της Διοίκησης, το δικαίωμα γνώσης των δημοσίων εγγράφων, το οποίο εξειδικεύεται με το άρθρο 5 του Ν. 2690/1999 (ΚΔΔιαδ). Με την επισήμανση ότι η διάταξη αυτή του ΚΔΔιαδ δεν μπορεί παρά να εφαρμόζεται μόνο σε έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, αφού όσον αφορά δεδομένα του ιδίου του υποκειμένου εφαρμόζεται, ως ειδικότερη ρύθμιση, το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997 που κατοχυρώνει το δικαίωμα πρόσβασης¹, τα δύο ως άνω συνταγματικά δικαιώματα θα πρέπει σε περίπτωση σύγκρουσης να εναρμονίζονται πρακτικώς σύμφωνα και με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 25 Σ². Η άσκηση του ενός δικαιώματος δεν πρέπει να αποκλείει εξ ορισμού το άλλο³. Επομένως, ο

1 Πρβλ. ΣτΕ 3130/2000, σκέψη 5, το οποίο με βάση τις τότε ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 16 ν. 1566/1986 και τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1, 10 παρ. 1 και 20 παρ. 1 του Συντάγματος έκρινε ότι ο ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα απόρρητα πρακτικά του υπουργικού συμβουλίου, καθώς αυτά αναφέρονται “προσωπικώς στον διοικούμενο που τα ζητεί (πρβλ. Ολομ. Σ.Ε. 2139/1993), και, ιδίως, στην ατομική του υπηρεσιακή κατάσταση”.

2 Πρβλ. Απόφαση 25/2005 της Αρχής σχετικά με την οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής της ελευθερίας της πληροφόρησης και του δικαιώματος των πολιτών στην πληροφόρηση -άρθρα 14 παρ. 1 και 5Α Σ- από τη μια, και του δικαιώματος στην προσωπικότητα και στην προστασία του ιδιωτικού βίου και του δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού από την άλλη. Από τη σχετική βιβλιογραφία πρβλ. μεταξύ άλλων Γ. ΛΑΖΑΡΑΚΟΣ, Το δικαίωμα πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία, Αθήνα 2006, σελ. 104 – 110 με περαιτέρω παραπομπές.

3 Αντιστοίχως για τα δύο δικαιώματα όπως ρυθμίζονται στους Κανονισμούς 45/2001/ΕΚ και 1049/2001/ΕΚ, τα οποία προβλέπονται και στα άρθρα 8 και 42 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. πρβλ. ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, Έγγραφο Αναφοράς “Η πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα και η προστασία δεδομένων”, Ιούλιος 2005, σελ. 4, 21 και 31 επ., καθώς και την από 30.06.2008 Γνώμη “αναφορικά με την Πρόταση Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής”, σελ. 5 σκέψη 24, διαθέσιμες στην ιστοσελίδα www.edps.europa.eu). Πρβλ. και ΠΕΚ, The Bavarian Lager Co. Ltd κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Τ-194/04), 8-11-2007, στην οποία εξετάζεται ο περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης από το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής (σ.σ. και των προσωπικών δεδομένων). Η υπόθεση εκκρεμεί σε δεύτερο

εισαγγελικός λειτουργός, δεσμευόμενος κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του από την αρχή της νομιμότητας, σύμφωνα και με το άρθρο 24 παρ. 2 και 4 του Ν. 1756/1988, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του, κατά την έκδοση εισαγγελικής παραγγελίας, όλους τους σχετικούς νόμους, δηλαδή όχι μόνο τη διάταξη του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988, αλλά, μεταξύ άλλων, το Ν. 2472/1997 και το άρθρο 5 του Ν. 2690/1999 με τους εκάστοτε περιορισμούς που αυτοί θέτουν. Οι Εισαγγελικές Γνωμοδοτήσεις, ενώ δέχονται τον περιορισμό ως προς τα απόρρητα που προβλέπονται από νόμο, π.χ. το φορολογικό απόρρητο, δεν εφαρμόζουν το ίδιο για τους λοιπούς περιορισμούς που θέτουν η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 3 του Ν. 2690/1999 (ιδιωτική και οικογενειακή ζωή, πρακτικά υπουργικού συμβουλίου, παρεμπόδιση της έρευνας υπόθεσης) και οι διατάξεις του Ν. 2472/1997. Παρατηρείται ότι και στη θεωρία διαμορφώνεται τελευταίως η άποψη περί σωρευτικής εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988, 5 του Ν. 2690/1999 και του Ν. 2472/1997 και επισημαίνονται οι συνέπειες της σύγχυσης αρμοδιοτήτων (Διοίκησης, Εισαγγελέα) και της ανασφάλειας δικαίου όταν το ίδιο αίτημα μπορεί να έχει διαφορετική έκβαση, ανάλογα με το εάν έχει εκδοθεί εισαγγελική παραγγελία ή όχι⁴. Εξάλλου, η ερμηνευτική προσέγγιση ότι ο Ν. 2690/1999 δεν παραπέμπει στο Ν. 2472/1997 δεν είναι κρίσιμο επιχείρημα, διότι εάν και στο μέτρο που ήθελε και μπορούσε ο νομοθέτης να αποκλείσει την εφαρμογή του Ν. 2472/1997, θα έπρεπε να το ορίζει ρητώς ενόψει και του ότι ο νόμος αυτός θεωρείται εκτελεστικός νόμος του άρθρου 9Α του Συντάγματος και μεταφέρει στην εσωτερική έννομη τάξη την Οδηγία 95/46/EK, στο πεδίο εφαρμογής της οποίας εμπίπτει και το υπό εξέταση ζήτημα (βλ. άρθρα 3, 13 και αιτιολογικές σκέψεις 12, 13, 25, 72 της Οδηγίας).

4. Για την εισαγγελική παραγγελία, είτε αυτή χαρακτηριστεί ως δικαστική διάταξη, είτε ως διοικητική πράξη, δεν προβλέπεται ρητώς από νόμο η δυνατότητα δικαστικής προσβολής της (υπάρχει ενδεχομένως δυνατότητα ελέγχου από ανώτερο εισαγγελέα, όπως προκύπτει από την προαναφερόμενη Γνωμοδότηση 7/2007 Εισ.ΑΠ). Επισημαίνεται ότι η εισαγγελική παραγγελία, ως πράξη προερχόμενη από όργανο της δικαστικής εξουσίας, δεν προσβάλλεται παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων, τα οποία εφαρμόζουν παγίως το τυπικό (οργανικό) κριτήριο για το χαρακτηρισμό της προσβαλλόμενης εκτελεστής πράξης ως εκδοθείσας από διοικητική αρχή (άρθρο 95 παρ. 1 περ. α'

βαθμό ενώπιον του ΔΕΚ.

4 Πρβλ. Σ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, Διαφάνεια της κρατικής δράσης & Προστασία προσωπικών δεδομένων, Αθήνα – Κομοτηνή 2007, σελ. 146 - 150, σελ. 374, σημ. 703, Ε. ΦΥΤΡΑΚΗΣ, Η εισαγγελική παραγγελία χορήγησης εγγράφων, ΕφημΔΔ 2/2009, σελ. 249 επ. (261-262), ο οποίος επισημαίνει και το πρόβλημα συνταγματικότητας της διάταξης για την εισαγγελική παραγγελία.

του Συντάγματος)⁵. Τούτο έχει ως αποτέλεσμα, όταν ο εισαγγελικός λειτουργός παραγγέλλει τη χορήγηση, τόσο η Διοίκηση (κατά της οποίας στρέφεται η εισαγγελική παραγγελία) όσο και το πρόσωπο του οποίου τα δεδομένα χορηγούνται σε αιτούντα τρίτο, να στερούνται έννομης δικαστικής προστασίας (ακόμα και προσωρινής), ενώ ο τρίτος που ζητεί τη χορήγηση δημόσιου εγγράφου να ικανοποιείται οριστικώς χωρίς προηγούμενο δικαστικό έλεγχο.

5. Τα προβλήματα παράλληλης αρμοδιότητας και ελλείμματος έννομης προστασίας θα αποφεύγονταν, ενώ θα ενισχυόταν η ουσιαστική προστασία του δικαιώματος γνώσης/πρόσβασης (τρίτων) σε έγγραφα που τηρεί η Διοίκηση σύμφωνα με τα άρθρα 5Α, 10 του Συντάγματος και 5 του Ν. 2690/1999, εάν αυτή είχε ανατεθεί σε ανεξάρτητη αρχή με την κατάλληλη στελέχωση⁶ και τεχνογνωσία, όπως πλέον συμβαίνει σε άλλες έννομες τάξεις. Για παράδειγμα, στη Μεγάλη Βρετανία και στη Γερμανία υπάρχει μια ενιαία Αρχή για την προστασία προσωπικών δεδομένων και τη διασφάλιση της πρόσβασης στη δημόσια πληροφορία, ενώ σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως στη Γαλλία, υπάρχουν δυο αυτοτελείς ανεξάρτητες αρχές για την προστασία του καθενός εκ των δυο αυτών δικαιωμάτων⁷.

Η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη την εισήγηση και μετά από διεξοδική συζήτηση, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

Α. Η εισαγγελική παραγγελία είναι δεσμευτική μόνο όταν στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του ο Εισαγγελέας ζητεί την παροχή στοιχείων λόγω άσκησης ποινικής δίωξης ή όταν τούτο ρητά ορίζεται και επιτάσσεται από το νόμο, ο οποίος όμως πρέπει να διασφαλίζει και το συνταγματικό δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας (άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος). Ειδικότερα, κατά

5 Ορισμένες αποφάσεις του ΣτΕ υιοθετούν το λειτουργικό κριτήριο για διοικητικής φύσεως πράξεις των οργάνων της δικαστικής λειτουργίας (ΣτΕ 2011/2003, 3383/2006), χωρίς ωστόσο να έχουν επικρατήσει, όπως προκύπτει από την πρόσφατη ΣτΕ 3034/2008 Ολ. Το λειτουργικό κριτήριο υιοθετεί και η πιο πρόσφατη ΣτΕ (Ε.Α.) 52/2008 (με μειοψ.). Πρβλ. και Μ. ΠΙΚΡΑΜΕΝΟ, Το οργανικό κριτήριο υπό το άρθρο 95 παρ. 1 του Συντάγματος και οι αναζητήσεις της νομολογίας, ΕφημΔΔ 2008, σελ. 810 επ. (816-818).

6 Την ανάγκη αυτή επισημαίνει εμμέσως και η από 26/03/1999 Γνωμοδότηση του Εισ. Πρωτ. Αθηνών, αναφέροντας ότι ο Εισαγγελέας δέχεται καθημερινώς πολυάριθμες (όσον αφορά τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών ακόμη και εκατοντάδες) αιτήσεις χωρίς να γνωρίζει τα ακριβή πραγματικά περιστατικά της κάθε περίπτωσης.

7 Η θέση αυτή, ειδικότερα δε η προστασία και των δύο δικαιωμάτων από μία Αρχή υποστηρίζεται και από τη θεωρία, πρβλ. Β. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ, Η πρόσβαση στη δημόσια πληροφορία και η προστασία προσωπικών δεδομένων, Digesta 2005, σελ. 90 επ. (114), Γ. ΛΑΖΑΡΑΚΟΣ, ό.π., σελ. 138, Σ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ό.π., σελ. 379 και 441, Ε. ΦΥΤΡΑΚΗΣ, ό.π., σελ. 262, σημ. 101.

το στάδιο προκαταρκτικής εξέτασης, προανάκρισης ή κύριας ανάκρισης, η αναζήτηση εγγράφων από τον Εισαγγελέα και τις ανακριτικές αρχές είναι νόμιμη και κρίνεται με βάση τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, οι οποίες ως ειδικές κατισχύουν του Ν. 2472/1997. Οι εισαγγελικές αρχές μπορούν να ασκούν διοικητικά καθήκοντα συναφή προς τη λειτουργία της δικαιοσύνης (βλ. άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 1756/1988), αλλά δεν έχουν εξουσία υποκατάστασης στα έργα της δημόσιας διοίκησης, δεδομένου ότι το Σύνταγμα (άρθρο 94 παρ. 4) επιτρέπει (κατά διασταύρωση των εξουσιών) την ανάθεση αρμοδιοτήτων διοικητικής φύσης μόνον σε δικαιοδοτικά όργανα (πολιτικά και διοικητικά δικαστήρια). Έτσι, στην προκειμένη περίπτωση της αρμοδιότητας που προβλέπεται στο άρθρο 25 παρ. 4 του Ν. 1756/1988, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εισαγγελική παραγγελία δεσμεύει τη Διοίκηση με την έννοια ότι αποτελεί επιτακτική εντολή προς διερεύνηση του αιτήματος χορήγησης του δημοσίου εγγράφου. Ως εκ τούτου, η εισαγγελική παραγγελία υποχρεώνει τη Διοίκηση σε σαφή και αιτιολογημένη (αρνητική ή θετική) απάντηση προς τον αιτούντα, ήτοι έκδοση εκτελεστής διοικητικής πράξης μετά από έρευνα της υπόθεσης ή νέα έρευνα στην περίπτωση που έχει προηγηθεί άρνηση της Διοίκησης. Εάν η Διοίκηση παραλείψει να εκδώσει ρητή πράξη, μετά την πάροδο εικοσαημέρου (άρθρο 5 παρ. 6 του ΚΔΔιαδ, όπως ισχύει) από την περιέλευση της εισαγγελικής παραγγελίας, τότε στοιχειοθετείται παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας, προσβαλλόμενη με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (πρβλ. ΣτΕ 2376/96, 205/2000, 1944/2003). Η παράλειψη αυτή της Διοίκησης θα μπορούσε ενδεχομένως να θεμελιώσει και ποινική ευθύνη λόγω μη συμμόρφωσης σε εισαγγελική παραγγελία με το ως άνω, ωστόσο, εννοιολογικό περιεχόμενο (υποχρέωση της Διοίκησης σε απάντηση). Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι η αποδοχή του δεσμευτικού χαρακτήρα της εισαγγελικής παραγγελίας υπό την έννοια ότι συνεπάγεται την υποχρεωτική χορήγηση του εγγράφου από τη Διοίκηση προκαλεί, όπως ορθώς υποστηρίζεται στην Εισήγηση, έλλειμμα δικαστικής προστασίας.

Β. Σε περίπτωση που η Διοίκηση έχει εύλογες αμφιβολίες σχετικά με την εφαρμογή του Ν. 2472/1997 μπορεί να απευθυνθεί στην Αρχή, ενημερώνοντας παράλληλα και τον αιτούντα (π.χ. κοινοποιώντας σε αυτόν το έγγραφο ερώτημα που θα υποβάλει στην Αρχή). Ακολούθως, εάν η Αρχή κρίνει ότι η χορήγηση των ζητηθέντων στοιχείων δεν συνάδει με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, η κρίση αυτή είναι δεσμευτική για το διοικητικό όργανο, υποκείμενη όμως σε δικαστικό έλεγχο κατόπιν ασκήσεως αιτήσεως ακυρώσεως από τον ενδιαφερόμενο ή και τη Διοίκηση. Αντιθέτως, εάν η Αρχή κρίνει ότι η εν λόγω χορήγηση επιτρέπεται, ήτοι ότι δεν υπάρχει

κώλυμα από το Ν. 2472/1997, η κρίση αυτή παρέχει τη δυνατότητα στη Διοίκηση να χορηγήσει τα αιτούμενα στοιχεία, συνεκτιμώντας τις λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις και τα πραγματικά περιστατικά που δεν εκτιμήθηκαν από την Αρχή προφανώς για το λόγο ότι δεν συνδέονται με την εφαρμογή του Ν. 2472/1997. Η τυχόν αρνητική πράξη της Διοίκησης υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο. Στην ελληνική έννομη τάξη δεν προβλέπεται ακόμη ειδικό θεσμικό όργανο προστασίας του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, όπως συμβαίνει σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. Γαλλία, Μεγάλη Βρετανία, Γερμανία) και συνεπώς μόνον τα δικαστήρια έχουν την εξουσία να επιβάλουν στη δημόσια διοίκηση υποχρέωση χορήγησης δημοσίου εγγράφου.

Γ. Καθόσον αφορά τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997, για τη χορήγησή τους σε ενδιαφερόμενο, ενέργεια που συνιστά επεξεργασία, απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του ίδιου νόμου προηγούμενη άδεια της Αρχής. Εάν η Διοίκηση προβεί στη χορήγηση των στοιχείων χωρίς να έχει προηγηθεί η άδεια της Αρχής, παραβιάζει την ως άνω διάταξη και υπόκειται στις προβλεπόμενες από το άρθρο 21 του Ν. 2472/1997 διοικητικές κυρώσεις. Συνεπώς, η εισαγγελική παραγγελία δεν πρέπει να εκτείνεται σε ευαίσθητα δεδομένα (π.χ. δεδομένα υγείας). Όταν ο Εισαγγελέας εξετάζει αίτημα πολίτη για χορήγηση και ευαίσθητων δεδομένων, θα πρέπει να διαβιβάζει την σχετική αίτηση προς τη Διοίκηση με τη σημείωση ότι οφείλει να ζητήσει την άδεια της Αρχής.

Δ. Περαιτέρω, καθόσον αφορά έγγραφα που περιέχουν απλά ή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του ίδιου του αιτούντος (υποκειμένου των δεδομένων), ισχύουν τα εξής: Το δικαίωμα πρόσβασης προβλέπεται ειδικότερα στο άρθρο 12 του Ν. 2472/1997 και κάθε σχετικό αίτημα θα πρέπει να ικανοποιείται από τη Διοίκηση με βάση αυτή τη διάταξη και όχι τη διάταξη του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 (πρβλ. και ΣτΕ 3130/2000). Η Διοίκηση, μάλιστα, θα πρέπει να λαμβάνει αυτεπαγγέλτως υπόψη το δικαίωμα του αιτούντος για πρόσβαση στα προσωπικά του δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 2472/1997, ακόμη και όταν το ίδιο το υποκείμενο υποβάλει την αίτησή του με βάση το άρθρο 5 του Ν. 2690/1999, καθώς μπορεί να μη γνωρίζει το ειδικότερο δικαίωμα πρόσβασης που του παρέχει ο Ν. 2472/1997 (πρβλ. Ευρωπαϊκό Επόπτη Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, στην από 30.06.2008 προαναφερθείσα Γνώμη του, ό.π., σελ. 13, σκέψεις 64-67, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.edps.europa.eu). Εάν η Διοίκηση αρνείται να ικανοποιήσει το δικαίωμα του αιτούντος, υποκειμένου των δεδομένων, οφείλει σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 4 του Ν. 2472/1997 να κοινοποιήσει την απάντησή της αυτή στην Αρχή και να ενημερώσει τον

αιτούντα ότι έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή. Παράλληλα, η τυχόν άρνηση της Διοίκησης υπόκειται και στον έλεγχο των αρμόδιων δικαστηρίων.

Ε. Τέλος, όπως επισημαίνεται και στην τελευταία ετήσια έκθεση της Αρχής (2008), η διαχείριση από τη Δημόσια Διοίκηση αιτημάτων πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα δημιουργεί σημαντική ενασχόληση στην Αρχή και σε άλλες ανεξάρτητες αρχές (π.χ. Συνήγορο του Πολίτη). Η Δημόσια Διοίκηση διστάζει ή και δυστροπεί να εφαρμόσει ευθέως την κείμενη νομοθεσία. Η παράλληλη ισχύς διαφορετικών ρυθμίσεων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα (άρθρο 5 του ΚΔΔιαδ και άρθρο 25 παρ. 4 του Ν. 1756/1988) και για την προστασία προσωπικών δεδομένων (Ν. 2472/1997) δημιουργεί ερμηνευτικές δυσχέρειες που δικαιολογούν εν μέρει τους δισταγμούς των διοικητικών οργάνων. Για την εναρμόνιση των σχετικών ρυθμίσεων και τη θέσπιση σαφών κανόνων, ως προς τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία χορήγησης δημοσίων εγγράφων, απαιτείται νέα νομοθετική ρύθμιση, καθώς η προβλεπόμενη από το άρθρο 14 του Ν. 3448/2006 διοικητική (και όχι νομοθετική) κωδικοποίηση δεν αρκεί.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρίστος Γεραρής

Γεωργία Παλαιολόγου

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 10-10-2013

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/6406/10-10-2013

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η 6/2013

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 2α Οκτωβρίου 2013 στο κατάστημά της, σε συνέχεια των από 11.7.2013 και 25.7.2013 τακτικών συνεδριάσεών της, αποτελούμενη από τους Π. Χριστόφορο, Πρόεδρο, Α.Ι. Μεταξά, Δ. Μπριόλα Α. Συμβώνη, Κ. Χριστοδούλου και Π. Τσαντίλα τακτικά μέλη. Μετά από εντολή του Προέδρου συμμετείχε επίσης το αναπληρωματικό μέλος της Αρχής Σ. Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, με δικαίωμα ψήφου. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν η Κ. Καρβέλη, Δ. Ζωγραφόπουλος, Ε. Μαραγκού, Ε. Χατζηλιάση, και Μ. Αλικάκου, ΕΕΠ - νομικοί ελεγκτές ως βοηθοί εισηγητές και η Μ. Γιαννάκη, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας, μετά από εντολή του Προέδρου.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει επί αιτήσεων υπευθύνων επεξεργασίας - υπηρεσιών του δημόσιου τομέα, οι οποίοι ζητούν να πληροφορηθούν, εάν είναι επιτρεπτή η πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Στη συνεδρίαση της 11ης.7.2013 και μετά από κλήσεις της Αρχής (Γ/ΕΞ/4474/03-07-2013, Γ/ΕΞ/4469/03-07-2013, Γ/ΕΞ/4473/03-07-2013, Γ/ΕΞ/4470/03-07-2013, Γ/ΕΞ/4467/03-07-2013, Γ/ΕΞ/4468/03-07-2013, Γ/ΕΞ/4475/03-07-2013) παρέστησαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους η Δροσοπούλου Σοφία, πληρεξούσια δικηγόρος του ΤΕΙ Α, Πανατζόπουλος Πέτρος, πληρεξούσιος δικηγόρος

της Α, Καβαδέλλας Κωνσταντίνος, πληρεξούσιος Δικηγόρος της Β, Παπακωνσταντίνου Βασίλειος, πληρεξούσιος δικηγόρος του Γ.Ν.Ν. Γ, Η, Γραμματέας Συμβουλίου Κρίσεων Γιατρών του Γ.Ν. Ν. Γ και ο Δ.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η σχέση μεταξύ του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος της πληροφοριακής αυτοδιάθεσης του ατόμου (άρθρο 9Α Σ) και της επίσης συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της διαφάνειας (με τις ειδικότερες εκφάνσεις του δικαιώματος στην πληροφόρηση, άρθρο 5Α Σ, και του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, άρθρο 10 παρ. 3 Σ) απασχολεί ιδιαίτερα την Αρχή κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Με δεδομένο ότι δεν υπάρχει ιεραρχική σειρά μεταξύ των ανωτέρω δικαιωμάτων, η ταυτόχρονη εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων που εξασφαλίζουν την πρόσβαση του πολίτη στα δημόσια έγγραφα (άρθρο 5 ΚΔΔιαδ) αφενός και την προστασία των προσωπικών δεδομένων (ν. 2472/1997) αφετέρου συνιστά αρκετές φορές πρόκληση. Ένα μεγάλο ποσοστό των αιτήσεων για γνωμοδότηση της Αρχής, προέρχεται από υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, οι οποίες ζητούν να πληροφορηθούν, εάν είναι επιτρεπτή η πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ως αντιπροσωπευτικές φέρονται ενώπιον της Αρχής οι ακόλουθες περιπτώσεις:

1) Το ΤΕΙ Α ζητά την γνώμη της Αρχής σχετικά με τη νομιμότητα χορήγησης σε αιτούντα τρίτο του πρακτικού εκλεκτορικού σώματος Τμήματος της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του ΤΕΙ Α. Συγκεκριμένα, η αιτούσα Ε, επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα αυτό ζητά τη χορήγηση του προαναφερθέντος πρακτικού που αφορά στη μετατροπή προσωποπαγούς θέσης επίκουρου καθηγητή, του Ζ, σε μόνιμη τακτική θέση αναπληρωτή καθηγητή στο ίδιο τμήμα. Η αιτούσα ζητά το έγγραφο αυτό προκειμένου να το χρησιμοποιήσει δικαστικά για την υπεράσπιση των νόμιμων δικαιωμάτων της, ήτοι να προσφύγει στη δικαιοσύνη και τη διοίκηση εναντίον της απόρριψης αίτησής της για μετατροπή της προσωποπαγούς θέσης της επίκουρης καθηγήτριας που κατέχει σε αναπληρώτριας και όχι για να προσβάλει δικαιώματα τρίτων.

2) Με προσφυγή της η Β καταγγέλλει στην Αρχή ότι το Συμβούλιο Επιλογής

Διευθυντών του Γενικού Νοσοκομείου Γ, επεξεργάστηκε παράνομα προσωπικά της δεδομένα. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα αναφέρει ότι συμμετείχε σε διαδικασία για τη πλήρωση θέσης Διευθυντή του Γ. Ν. Ν. Γ με συνέπεια το πρακτικό επιλογής που εκδόθηκε να περιλαμβάνει προσωπικά στοιχεία και πληροφορίες που αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της ίδιας. Εν συνεχεία, και κατά τη διάρκεια παρόμοιας διαδικασίας για τη πλήρωση θέσης Διευθυντή του Γ. Ν. Δ η προσφεύγουσα διαπίστωσε ότι η συνυποψήφιά της στην προκήρυξη αυτή, Α είχε καταθέσει υπόμνημα στο οποίο είχε συναφθεί το ως άνω αναφερόμενο πρακτικό επιλογής του Γ. Ν. Νοσοκομείου Γ, στο οποίο, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνονταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Β και το οποίο όμως, δεν αφορούσε την Α καθώς δεν είχε λάβει μέρος στη διαδικασία πρόσληψης του νοσοκομείου αυτού.

3) Ο Δήμος Ε ζητά από την Αρχή να του γνωρίσει εάν είναι νόμιμη η χορήγηση σε δημότη στοιχείων σχετικών με τις υφιστάμενες οφειλές προς το Δήμο. Ειδικότερα, ο αιτών δημότης ζητά να γνωρίζει από ποια αιτία προέρχεται και από πότε κάθε οφειλή προς το Δήμο Ε για κάθε οφειλέτη ξεχωριστά.

4) Η Ε - κάτοχος άδειας λειτουργίας κινητής καντίνας στη θέση Χ του Δήμου Ψ ζητά από το Δήμο Ψ και ειδικότερα από τις δημοτικές ενότητες Κ και Λ τη χορήγηση αντιγράφων όλων των ιδιωτικών συμφωνητικών, που έχουν συναφθεί με οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο σχετικά με την παραχώρηση χρήσης αιγιαλού στις παραλίες «...» και «...» της δημοτικής ενότητας Κ και των δικαιολογητικών που έχουν κατατεθεί από τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες για παραχώρηση αιγιαλών και χορήγηση άδειας λειτουργίας κινητών καντινών στις θέσεις «...», «...», «...» «...», «...» και «...». Επίσης, ζητείται από την να επιτραπεί στο Λιμεναρχείο Μ να της γνωστοποιήσει εγγράφως ποιες παραλίες είχαν ελεγχθεί κατά τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουλίου 2012, ποιες καντίνες ήταν αυτοκινούμενες και είχαν αριθμό κυκλοφορίας, ποιοι ιδιοκτήτες έφεραν άδεια λειτουργίας κινητών καντινών και ποιοι από τους παραπάνω ιδιοκτήτες έφεραν μισθωτήρια για παραχωρήσεις χώρου αιγιαλού για τοποθέτηση ομπρελών και ξαπλώστρων.

5) Η Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Ν ζητά από την Αρχή να της γνωρίσει εάν είναι νόμιμη η χορήγηση σε κάτοικο της

δημοτικής κοινότητας Ξ εγγράφων (πίνακες, διαγράμματα, συμβολαιογραφικά έγγραφα, πρακτικά επιτροπής αναδασμού, μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων) που αφορούν σε περατωθέντα αναδασμό αγροκτήματος Ξ μη ελεγχθέντα όμως και μη κυρωθέντα.

Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή και τους βοηθούς εισηγητές, οι οποίοι μετά τη διατύπωση των απόψεών τους αποχώρησαν, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η επεξεργασία των «απλών» προσωπικών δεδομένων διέπεται από τη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 2472/1997, σύμφωνα με την παράγραφο 1 της οποίας, *«επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του»*. Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους, είναι κατ' εξαίρεση επιτρεπτή, μόνο στην περίπτωση που συντρέχει κάποια από τις εξαιρετικές βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, η οποία ορίζει ότι: *«Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: ... β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο ...»*. Τέτοια υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ για το δικαίωμα (και αντίστοιχη αξίωση) πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, υπό τις προϋποθέσεις που η εν λόγω διάταξη θέτει. Η σχετική κρίση περί συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 5 παρ.1 ΚΔΔιαδ, όπως κατά λογική αναγκαιότητα και η ερμηνεία των σχετικών διατάξεών του, ανατίθεται από τον νομοθέτη του ν.2472/1997 αποκλειστικά στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ο οποίος θα ερμηνεύσει τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 5 του ν. 2472/1997 με βάση τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και τις γνωμοδοτήσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο οποίο, αν είναι δημόσια αρχή ή νπδδ μπορεί και να προστρέξει.

2. Η παγίωση μέσω της νομολογίας (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1397/1993), υπό το νομοθετικό καθεστώς του ν. 1599/1986, της αναγκαιότητας συνδρομής εύλογου ενδιαφέροντος στο πρόσωπο του αιτούντος πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα αποτυπώθηκε και στη διατύπωση του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ, το οποίο ορίζει ότι *«κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα ... να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων»*. Η νομολογία, όπως αυτή εκφράζεται με αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και των διοικητικών δικαστηρίων, πάγια δέχεται ότι ο όρος *«εύλογο ενδιαφέρον»* αναφέρεται στη συνδρομή προσωπικής έννομης σχέσης που συνδέει τον αιτούντα με το περιεχόμενο των εγγράφων. Και ναι μεν για τη θεμελίωση του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα δεν απαιτείται η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος υπό την στενή έννοια των άρθρων 47 του π.δ/τος 18/1989 ή του άρθρου 902 του ΑΚ, ως εύλογο όμως ενδιαφέρον δεν νοείται το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων μίας υπηρεσίας και την τήρηση των νόμων, αλλά εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό, από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης, προσωπικής έννομης σχέσης συνδεομένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων στα οποία ζητείται η πρόσβαση (βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 1214/2000 και εκεί περαιτέρω παραπομπές στη νομολογία, ΔΕφΑθ 368/2011, Γνμ. ΝΣΚ 92/2005). Σύμφωνα όμως με τη γνώμη ενός μέλους της Ολομέλειας, στην περίπτωση που τα δημόσια έγγραφα περιέχουν δεδομένα προσώπων που συμμετέχουν στον πολιτειακό και πολιτικό βίο της χώρας και εφόσον τα δεδομένα συνδέονται με την άσκηση των καθηκόντων τους, η αρχή της διαφάνειας της κρατικής δράσης εισέρχεται με αυξημένο βάρος στη διαδικασία της στάθμισης των αντιτιθέμενων δικαιωμάτων και είναι δυνατό να δικαιολογήσει μία ευρύτερη ερμηνεία της αόριστης έννοιας του *«εύλογου ενδιαφέροντος»* που δεν συνδέεται αναγκαίως με προσωπική σχέση του αιτούντος με το έγγραφο.

3. Ενόψει των ανωτέρω δεν δικαιολογείται η αποστολή - και μάλιστα αθρόα - εκ μέρους των υπευθύνων επεξεργασίας, κρατικών φορέων ή και ιδιωτών προς την ΑΠΔΠΧ ερωτημάτων περί χορηγήσεως ή μη αντιγράφων ή καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο προσβάσεως πολιτών στα δημόσια έγγραφα που κατέχουν, δοθέντος ότι το άρθρο 5 του ΚΔΔιαδ έχει παγίως ερμηνευθεί και εφαρμοσθεί από τα αρμόδια δικαστήρια και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, η δε παρεμβολή της ΑΠΔΠΧ, το μεν δεν απαιτείται

από τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2472/1997, το δε δεν προβλέπεται από άλλες διατάξεις ότι έχει κατά οιονδήποτε τρόπο δεσμευτική ή οιασδήποτε άλλης μορφής ενέργεια κατά το στάδιο της κρίσης του υπευθύνου επεξεργασίας περί της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 5 του ΚΔΔιαδ. Συνεπώς αλυσιτελώς υποβάλλονται σχετικά ερωτήματα ενώπιον της ΑΠΔΠΧ.

4. Διαφορετική είναι η λύση στην περίπτωση που αφορά τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' του ν. 2472/1997, όπου η χορήγησή τους σε «ενδιαφερόμενο», ενέργεια που συνιστά επεξεργασία, επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 3 ΚΔΔιαδ και του άρθρου 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ν. 2472/1997. Απαιτείται, δηλαδή, η χορήγηση τους κατόπιν προηγούμενης άδειας της Αρχής, η οποία, κατά την κρατήσασα πρακτική, εκδίδεται στην περίπτωση που η επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου μετά από αίτημα του υπευθύνου επεξεργασίας που αφορά και σε «ενδιαφερόμενο» τρίτο, υπό την προϋπόθεση ότι το διακυβεύόμενο συμφέρον του τρίτου υπερέχει ή τουλάχιστον προστατεύεται ειδικώς από το δίκαιο παράλληλα με το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων, τηρουμένων των αρχών της προσφορότητας, αναγκαιότητας και αναλογικότητας και λαμβανομένου υπόψη ότι η τελική κρίση για την αποδεικτική αξία του αιτούμενου εγγράφου ανήκει στα δικαστήρια ή σε πρώτη φάση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο.

Στην περίπτωση αυτή η ΑΠΔΠΧ ασκεί την αρμοδιότητα που ρητά προβλέπεται από το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2472/1997.

5. Τέλος, από τις διατάξεις των άρθρων 1, 3 παρ. 2 και 4 παρ. 4 του ν. 3448/2006 (για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα, θέματα ΟΤΑ κλπ) συνάγεται ότι, στην περίπτωση κατά την οποία δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 5 ΚΔΔιαδ, η πρόσβαση τρίτου σε δημόσια έγγραφα που περιέχουν προσωπικά δεδομένα με σκοπό τη περαιτέρω χρήση τους επιτρέπεται κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του ν. 3448/2006, τηρουμένων των διατάξεων του ν. 2472/1997, τα δε αιτούμενα δημόσια έγγραφα χορηγούνται κατά κανόνα ανωνυμοποιημένα.

6. Η Αρχή εξουσιοδοτεί τα μέλη της να επιλύσουν τις στο ιστορικό της παρούσας αναφερόμενες υποθέσεις με την έκδοση σχετικών αποφάσεων / εγγράφων.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Π. Χριστόφορος

Μ. Γιαννάκη

**1806/16/EN
WP 239**

**Opinion 02/2016 on the publication of Personal Data for Transparency purposes in the
Public Sector**

Adopted on 8 June 2016

This Working Party was set up under Article 29 of Directive 95/46/EC. It is an independent European advisory body on data protection and privacy. Its tasks are described in Article 30 of Directive 95/46/EC and Article 15 of Directive 2002/58/EC.

The secretariat is provided by Directorate C (Fundamental Rights and Union Citizenship) of the European Commission, Directorate General Justice and Consumers, B-1049 Brussels, Belgium, Office No MO-59 02/013.

Website: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

1. INTRODUCTION

1.1 SCOPE OF THE OPINION

This Opinion explains how to apply the data protection principles to the processing and publication of personal data for transparency purposes in the public sector, in particular when related to anti-corruption measures and the management and prevention of conflicts of interest¹. This opinion does not seek to address what information should be available via access to public documents/freedom of information legislation of the EU member states², does not limit the availability of such public information in accordance with national legislation, nor does it cover the implementation of Regulation 45/2001 and Regulation 1049/2001³ applicable to EU institutions and bodies.

In general, it may be a requirement for public sector bodies to collect, register and store information about their activities and their staff and to make this information publically available, usually via their official website. This kind of processing is likely to involve processing of personal data, including disseminating it to the public.

This Opinion is addressed to national legislative authorities, national governments, offices or agencies and other competent institutions (“competent institutions”) in the public sector dealing with anti-corruption, conflict of interest prevention measures and other transparency obligations, as well as data protection authorities. It makes recommendations based on a common understanding of the data protection framework in which such processing is carried out. Specifically, it addresses the general implementation of Directive 95/46/EC⁴ and the General Data Protection Regulation (hereinafter: GDPR) principles and values.

Articles 1 and 4 of Directive 95/46/EC require that, Member States shall protect the fundamental rights and freedoms of natural persons, and in particular their right to privacy with respect to the processing of personal data. Member States shall also ensure that the processing of personal data as part of anti-corruption measures aimed at managing potential conflicts of interest and any related transparency obligations are regulated by the national provisions they adopt pursuant to that Directive and in the light of the GDPR.

¹ Public sector - for purposes of this Opinion, public sector means the State, regional or local authorities, bodies governed by public law and associations formed by one or several such authorities or one or several such bodies governed by public law, and it is without prejudice to definitions set up in the legislation of the Member States.

² For information, see the WP29 published an Opinion 06/2013 on open data and public sector information ('PSI').

³ Regulation (EC) No 45/2001 of the European Parliament and of the Council of 18 December 2000 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data by the Community institutions and bodies and on the free movement of such data and Regulation (EC) No 1049/2001 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2001 regarding public access to European Parliament, Council and Commission documents.

⁴ Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data

1.2 PURPOSE OF THE OPINION

The aim of this Opinion is to provide practical guidance, recommendations and best practice examples for Member States' legislators and competent institutions on how they can ensure that the right to data protection is respected whilst at the same time balancing and satisfying the legitimate public interest in transparency where legislative and political initiatives on these matters require dissemination of information relating to a natural person. The notion of "transparency"⁵ is linked with the principles of openness, good administration and good governance as enshrined in the Treaties⁶ and in the Charter of Fundamental Rights of the European Union ('EU Charter')⁷.

Impartiality, transparency and professional conduct amongst public sector subjects is recognized as key to ensuring excellence and quality in the performance of relevant public positions. There is a balance to be struck between public sector subjects' rights to data protection⁸ on the one hand and the public interest in those individuals fulfilling their duties and responsibilities in a transparent way on the other. Publishing details about public sector subjects' private interests is part of a range of measures used to manage potential conflicts of interest and to increase accountability and public confidence. While legislations and regulations to manage conflicts of interest vary, this opinion advises on how to ensure equal levels of data protection for public sector subjects across Member States.

2. LEGAL FRAMEWORK

Article 7 of the EU Charter provides that everyone has the right to respect for his or her private and family life, home and communications. In addition, Article 8 of the Charter stipulates, among others, that everyone has the right to the protection of personal data concerning him or her. Personal data must be processed fairly for specified purposes and on the basis of the consent of the person concerned or some other legitimate basis laid down by law. Also, Article 8 of the European Convention on Human Rights (hereinafter: ECHR) states that everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence and that there shall be no interference by a public authority with the exercise of this right, except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, the protection of health or morals, or the protection of the rights and freedoms of others.

⁵ This reference is without prejudice to the specific definitions set forth in national legislation and policies and it is provided exclusively with a view assisting understanding of this opinion.

⁶ See Articles 10 and 11 of the Treaty on European Union and articles 15 and 298 of the Treaty on the functioning of European Union.

⁷ See Articles 41 of the EU Charter.

⁸ Data protection right has to be understood as rights to be protected by the Data protection Directive and GDPR.

Article 7 of Directive 95/46/EC provides the criteria for making data processing legitimate and sets out the basic personal data processing principles (Article 6 of the Directive 95/46/EC). The GDPR recitals specify that Directive 2003/98/EC of the European Parliament and of the Council of 17 November 2003 on the re-use of public sector information leaves intact and in no way affects, the level of protection of individuals with regard to the processing of personal data under the provisions of Union and national law.

According to Article 10 of the ECHR, everyone has the right to freedom of expression. The ECHR has, on several occasions, recognised that this right includes “the right of the public to be properly informed” and “the right to receive information” in cases relating not only to the media or to professional journalists⁹.

In light of the aforementioned provisions, it is recommended that the following principles are considered when processing personal data in the context of conflict of interest measures and associated transparency.

3. PERSONAL DATA PROCESSING PRINCIPLES

Article 6 of Directive 95/46/EC stipulates that personal data must be:

- processed fairly and lawfully;
- collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a way incompatible with those purposes;
- adequate, relevant and not excessive in relation to the purposes for which they are collected and/or further processed;
- accurate and, where necessary, kept up to date;
- kept in a form which permits identification of data subjects for no longer than is necessary for the purposes for which the data were collected or for which they are further processed.

The aforementioned requirements are in line with the equivalent provisions in the GDPR.

⁹ However, until recently the ECtHR has stated that the freedom to receive information, as guaranteed by Article 10, could not be construed as imposing on a State a positive obligation to disseminate information or to disclose information to the public (see the cases of *Leander v. Sweden* (1987), *Gaskin v. United Kingdom* (1989), *Guerra v. Italy* (1998) and *Sîrbu v. Moldova* (2004)). Only in two recent cases, the Court seems to have advanced towards a broad interpretation of the notion of freedom of information (see the 2006 decision on the application’s admissibility in the case of *Sdružení Jihočeské Matky v. Czech Republic* and the 2009 decision in the case of *Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary*).

3.1 FAIR AND LAWFUL PROCESSING

The legal basis for processing personal data in the context of conflict of interest measures can be found in Article 7(c) of Directive 95/46/EC¹⁰. This states that personal data may be processed if the processing is necessary for compliance with a legal obligation to which the controller is subject. In this context, the processing must be determined by law¹¹. The introduction of general and blanket provisions should be avoided, so that the controller would not have an undue degree of discretion on how to comply with the legal obligation¹².

In these circumstances, legislators have a duty to ensure that legal obligations balance the various interests involved. Indeed, legislation should be compatible with the right to private and family life and to the protection of personal data in accordance with Article 8 of the ECHR, and Articles 7 and 8 of the EU Charter¹³. This implies that the legal obligation to process personal data should be necessary and proportionate to the legitimate aims pursued and compliant with the purpose limitation principle.

Institutions may also be able to rely on Article 7(e) of Directive 95/46/EC as a basis for processing personal data in this context. When determining whether the processing operations comply with Article 7(e) and bearing in mind the various interests at stake, institutions need to be satisfied that:

- the processing activity is a task carried out in the public interest or it is conducted in the exercise of official authority¹⁴;
- the processing operation is necessary for the performance of this task or for the exercise of this authority (i.e. such operations must be appropriate for attaining the objective pursued and not go beyond what is necessary to achieve it).

¹⁰ For more detailed analysis see Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP217. In some countries it may be possible to rely on Article 7 (f) as a basis for processing this type of personal data.

¹¹ In the Opinion 6/2014, the WP 29 acknowledged that for Article 7(c) to apply, the obligation must be imposed by law which has to fulfil all relevant conditions to make the obligation valid and binding. In that regard, the WP29 noted that „the legislation may in some cases set only a general objective, while more specific obligations are imposed at a different level, for instance, either in secondary legislation or by a binding decision of a public authority in a concrete case“. In that regard, recital 41 of GDPR clarifies that „Where this Regulation refers to a legal basis or a legislative measure, this does not necessarily require a legislative act adopted by a parliament, without prejudice to requirements pursuant to the constitutional order of the Member State concerned“. See also art. 6, par. 3 of GDPR.

¹² Ibidem

¹³ See European Court of Justice 20 May 2003, Rundfunk, Joined Cases C-465/00, C-138/01 and C-139/01 and 9 November 2010, Volker und Markus Schecke, Joined Cases C-92/09 and C-93/09

¹⁴ As the WP 29 emphasised in Opinion 6/2014, the public task or the official authority should be based on, or derived from, a legal provision. See Section III, par. 2.5, as well as recital 41 and Article 6 par. 3 of GDPR.

EXAMPLE: The indexation¹⁵ of the personal data provided on a transparency platform, to allow citizens to search into it, would be considered a necessary operation. Indexation of identity data for an external search engine would not be considered necessary, by default, to achieve the transparency purpose.

3.2 PROPORTIONALITY, MINIMISATION AND DATA QUALITY PRINCIPLES

To implement these principles, first of all it is necessary to determine the main purposes of the data processing. For instance, transparency initiatives may be intended to foster wide-spread knowledge about the decisions and actions of government and its administrative bodies, offering basic insights into their processes, operations and personnel. In turn, this allows the public to hold governments to account about the ways in which they perform tasks and manage public resources, thus promoting efficiency and effectiveness. The measures addressed in this Opinion aim to prevent, detect and sanction conflicts of interest, with a view to avoiding the influence of private interests on the exercise of public duties and to strengthen the integrity, objectivity, impartiality of public sector subjects, as well as build up the confidence of citizens in Government.

EXAMPLE: The role of the competent institutions is to determine the value of assets the public sector subject had at the beginning and the end of his/her term of office and to identify how these assets were funded. To achieve this it may be necessary to collect information about spouses and relatives and their assets. However it does not necessarily follow that it is appropriate or proportionate to make all of this information publicly available online. Any incursion in the individual's private life should be necessary and proportionate to the legitimate purpose of the processing.

3.2.1 PROPORTIONALITY

The proportionality principle should be respected during each processing activity and especially at the stage of collection and any subsequent publication.

The European Court of Justice (hereinafter: ECJ) has highlighted the importance of a proportionate approach to processing personal data in several cases. In the aforementioned joined cases C-465/00, C-138/01 and 139/01, the ECJ approached this point by asking, *“whether stating the names of the persons concerned in relation to the income received is proportionate to the legitimate aim pursued and whether the reasons relied on before the Court to justify such disclosure appear relevant and sufficient”* (paragraph 86), and emphasised that the competent national courts should, *“ascertain whether such publicity is both necessary and proportionate to the aim (...), and in particular to examine whether such an objective could not have been attained equally effectively by transmitting the information as to names to the monitoring bodies alone”* (paragraph 88). Furthermore the ECJ asked

¹⁵ Definition of indexation :

whether alternative ways to attain the legitimate aim pursued, that were likely to affect the privacy of the individuals concerned to a lesser extent, would have been feasible¹⁶.

Moreover, in paragraph 74 of the aforementioned joined cases C-92/09 and C-93/09, the ECJ clearly stated that, “*it is settled case-law that the principle of proportionality, which is one of the general principles of European Union law, requires that measures implemented by acts of the European Union are appropriate for attaining the objective pursued and do not go beyond what is necessary to achieve it (Case C-58/08 Vodafone and Others [2010] ECR I-0000, paragraph 51 and the case-law cited).*”

Member States should carefully consider the scope of individuals covered by conflict of interest and transparency measures. When determining whose data is going to be processed Member States may wish to draw up relevant objective criteria such as an individual’s public power, ability to spend or allocate public money, salary, term of mandate, received benefits, etc. bearing in mind that processing should not go beyond what is, “*necessary for achieving the legitimate aims pursued, having regard in particular to the interference with the rights guaranteed by Articles 7 and 8 of the Charter resulting from such publication*”¹⁷.

On-line publication of information that reveals irrelevant aspects of an individual’s private life is not justified in light of the principles of fairness and proportionality.

❖ Implementing proportionality:

➤ *Differences between collecting and on-line publishing of data*

Conflict of interest measures generally cover two main processing activities: the exclusive non-public processing of personal data within the competent institutions and on-line publication of certain data. Relevant legal provisions should explicitly provide which individuals are obliged to submit reports to the competent institutions. They should also specify which personal data the reports need to contain and which personal data should be proactively published. This Opinion does not attempt to determine what personal data should be collected by the competent institutions dealing with conflict of interest measures, nor does it seek to define what information should be disseminated on-line. However, it is appropriate to highlight that, when deciding whether to make information publicly available on-line, competent institutions should always bear in mind the consequences of doing so. Some of the personal data collected may constitute intimate information about the public sector subjects and consequently its on-line publication may have a serious effect on their private lives and data protection rights. It is also relevant to note that what is of interest to the public is not the same as what is in the public interest.

¹⁶ In the context examined, the ECJ asked specifically whether “*it would not have been sufficient to inform the general public only of the remuneration and other financial benefits*”. See paragraph 88 of the Court decision in Rundfunk, joined cases C-465/00, C-138/01.

¹⁷ European Court of Justice expressed in the Judgment on the Joined Cases Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) and Hartmut Eifert (C-93/09) v Land Hessen, paragraphs 79 and 80.

Generally, the amount of personal data published on-line is likely to be more limited than that submitted to the competent institutions, since proactive disclosure of some information is likely to be inappropriate, given the probable impact publication would have on the data subjects. Furthermore, some of the information not subject to proactive disclosure may be disclosed when legislation on access to information applies in accordance with the law and/or other relevant legislation or upon a judicial decision requiring its disclosure. When determining whether obtaining and/or publishing personal data of the public sector subjects is necessary, one should take into account whether the affairs and/or transactions of the public sector subjects (financial, contractual or others) took place prior to them assuming their office, when they were private persons without a public mandate. Competent institutions are not prevented from collecting this data on this basis, especially in situations where suspicious activities have taken place. Nevertheless, automatic on-line publication of all the affairs/transactions of the public sector subjects prior to when they took office, searchable by name and including all details with no distinction based on the nature, type and extent of such data may go beyond what is necessary for achieving the legitimate aims pursued.

When considering publication of personal data on-line it is necessary to consider the potential risks of such a disclosure. Where routine or extensive publication is envisaged a privacy, impact assessment is strongly recommended. This should also consider alternatives ways of providing some personal details, such as in summary or in collective form where individuals cannot be identified.

It is also appropriate to consider whether the nature and extent of the personal data being published may pose risks other than those related to data protection. For example, publishing personal data related to a data subject's economic situation may make them vulnerable to criminals. That does not exclude the disclosure of these data to competent institutions in charge of collecting and processing these data.

Also, when publishing information related to public sector subjects' contractual and/or similar relations, competent institutions should be aware that certain data could represent a secret (trade, bank, professional or other). In these cases, it may be necessary to balance data protection rights, secrecy protection and the public interest in access to such information.

EXAMPLE: Personal data of a public sector subject's household or family members, such as names, contact details, addresses, etc. can be collected by the competent institutions in order to carry out their duties in this area; however the on-line publication of the entire information may not be proportionate, though each case should be assessed on its own merits.

➤ *Processing operations with regard to different groups of persons concerned*

A selective approach to processing personal data should be taken, differentiating between different groups of people, cases and purposes and taking into account specific situations with regard to the content of the personal details being published. Different methods of making the information available should be used as appropriate.

When evaluating whether the processing should include the public dissemination of personal data through on-line publication, different situations should be handled in different ways. Competent institutions may wish to take into account the extent to which the public institution or the public sector subject concerned is exposed to the risk of corruption or to situations of conflicts of interest; the scope of their actions or tasks to be accomplished in the public interest and the amount of public funds the individuals manage. Generally speaking, it may be appropriate to differentiate depending on hierarchical and decision making responsibilities between politicians, senior public sector subjects or other public figures holding positions involving political responsibilities; individuals in a “common public sector management position” who do not hold elective offices but only perform executive management positions and “common public sector subjects” who have no decision making responsibility of their own.

In this regard, while for the first group the on-line dissemination of personal data via the website of the competent institution concerned may be considered proportionate, the same solution might not be applicable for the second or the third groups. For the second group the name and position might be publicly available while no personal data on agents would be published by default (even if only with regard to personal data about actions taken in their capacity as public sector subjects or concerning their professional activities¹⁸). This is without prejudice to the availability of those data under the national rules on public access to documents.

It is advisable to make a distinction between different groups of public sector subjects, civil servants and other individuals under this specific legislation, depending on the aforementioned criteria and to determine different levels of reporting obligations to the competent institutions, based on such distinctions. The legislator should bear in mind this distinction especially in relation to any on-line publication obligations.

This approach would facilitate the delivery of different quantities and types of personal data depending on the group of individuals and would therefore help to ensure the fulfilment of the proportionality requirements, according to which processing of personal data shall cover only the minimum necessary to achieve the legitimate purpose (detecting and sanctioning conflict of interest).

¹⁸ In this respect, in the *Rundfunk* joined cases C-465/00, C-138/01, the ECJ draws attention to the jurisprudence of the ECHR about the scope of the expression '*private life*' referring that it '*must not be interpreted restrictively*' and that '*there is no reason of principle to justify excluding activities of a professional ... nature from the notion of "private life"*'. See paragraph 79 of the Court decision.

EXAMPLE: The publication of personal data relating to conflicts of interest declarations of public sector subjects exercising tasks involving only administrative responsibility has been considered disproportionate, in some instances, taking into account that they do not hold elective or ministerial offices. On the contrary, the deposit of these documents at the competent control authorities has been deemed justified for the purposes of strengthening the integrity and impartiality of those persons and preventing, detecting and sanctioning conflict of interest situations¹⁹.

3.2.2 MINIMISATION PRINCIPLE

As for the minimisation principle, a strict assessment of the necessity and proportionality of the processed data should take place (Article 6 of the Directive 95/46/EC and in the GDPR provisions). The amount and type of processed personal data has to be clearly determined. When personal data need to be processed, such data must be adequate, relevant and not excessive for the specified purposes, according to the law, and any information that is not necessary for achieving such purposes should not be processed in any way. The processing of personal data when implementing conflict of interest and transparency measures should be focussed on and relevant to, the legitimate purpose in order to avoid unnecessary data processing. This, in turn, is likely to make the processing more effective and efficient.

On-line publication might not always be necessary to achieve the purpose of the processing; in some cases, providing basic general information about a particular area of government or reporting details of public sector decisions and actions in the form of performance indicators may be enough. In depth and more comprehensive data may be submitted to the competent oversight authorities, allowing, if necessary, on-line publication or the public availability of those data under the national rules on access to public documents.

EXAMPLE: Where it is necessary to collect and publish information on the assets of individuals related to the public sector subject (such as partner, children and other family or household members) on-line, consideration should be given to the minimisation principle whether the assets of family member should be published in a disaggregate way or should be limited to their total amount of value. The extent to which publication of the identities of all family or household members is necessary to achieve the aim pursued should also be considered.

¹⁹ See Conseil constitutionnel de la République Française, Décision n ° 2013-675 DC of 10.09.2013 concerning the "Loi organique relative à la transparence de la vie publique" (Projet de loi the adopté 17 septembre 2013 - TA No. 209)

EXAMPLE: Some national rules on transparency provide for the on-line publication of information concerning the amount of individual income and remunerations received by persons discharging high level administrative tasks (for example, holders of senior administrative positions). Generally to comply with such obligations, according to the minimization principle, it may be sufficient to publish the total amount of money received by the individuals concerned. However, it is unlikely to be proportionate to publish data, such as Tax ID, entire financial reports, detailed data extracted from tax returns or individuals' pay slips, bank details or home addresses, personal phone numbers or personal emails.

EXAMPLE: When it is about to publishing on line the financial data of the individuals (i.e. – debts, loans etc), it is recommendable, pursuant to minimization principle – to publish only necessary and / or basic information, having in mind the vulnerability of these data and potential risks arising out of such on-line publication. Therefore, it is advisable that law stipulates the publishing details when on line publication of financial data take place in order to avoid possible abuses or excessive on line publication of these data which may go beyond the reasonable and / or legitimate purposes, considering at the same time the public interest as well.

❖ Type of Data

When processing personal data as part of conflict of interest and transparency measures in the public sector, one of the purposes will be to determine that changes in the financial standing of the public sector subjects are legitimate. In general, any data collected and/or published should be functional; for example to reveal whether such individuals have illegally acquired assets, infringed any conflict of interest measures or committed any illicit or dishonourable acts. It is not appropriate to collect and further process personal data which are not helpful to evaluating such infringements and/or detecting any possible misconduct. It is recommended that legal and practical frameworks are designed which focus on the achievement of the legitimate management of conflicts of interest and associated transparency, in order to prevent any unnecessary, illegitimate and unfair personal data processing.

EXAMPLE: The business relations concluded during the period in public office may indicate illicit conduct and could be subject to deeper analysis by the competent institutions. Thus, information may be processed if it is relevant to verify whether the public sector subject has achieved, inappropriate financial or other gain directly or indirectly (via a relative or partner).

3.3 PROCESSING SPECIAL CATEGORIES OF PERSONAL DATA (SENSITIVE DATA)

Article 8 (1) of Directive 95/46/EC identifies personal data revealing racial or ethnic origin, political opinions, religious or philosophical beliefs, trade-union membership, and data concerning health or sex life as special categories. The GDPR broadens the special categories of personal data to also encompass genetic data, biometric data in order to uniquely identify a person and sexual orientation data. Both, Directive 95/46/EC and the GDPR determine the prohibition of processing of such data as a general rule, specifying several exceptions where such data can be processed.

Furthermore, Article 8(5) of Directive 95/46/EC stipulates that the processing of data relating to offences, criminal convictions or security measures may be carried out only under the control of official authority, or if suitable specific safeguards are provided under national law, subject to derogations which may be granted by the Member State under national provisions providing suitable specific safeguards. A similar provision has been included in the GDPR.

Taking into consideration the aforementioned provisions, proactive disclosure of such data should be exceptional, supported by a specific legal basis and always taking into consideration the appropriate balance between privacy protection and the legitimate public interest.

EXAMPLE: If it is needed in the process of candidature, it may be acceptable to publish information relating to elected individuals representing political parties that would disclose their links to some political or trade-union groups.

3.4 RETENTION PERIODS

The period for retaining personal data in a form which permits identification of data subjects, should be determined according to the legitimate purposes for which they are held. The data should only be processed for the period necessary to achieve those relevant legitimate purposes. Processing within competent institutions should be considered separately from the purpose of publishing personal data. It is preferable that the retention periods are clearly stated and also include provisions on on-line availability.

Different steps may be defined: a period for the processing of the data for the main purpose, a period for the publication of the data and a period for any archive. Different periods may apply to different data or datasets.

3.5 ACCURACY OF THE DATA

Personal data should be accurate and, where necessary, kept up to date. In accordance with Article 6 of Directive 95/46/EC, every reasonable step must be taken to ensure that data are kept accurate and up to date, having regard to the purposes for which they were collected or for which they are further processed. Moreover, in light of the GDPR, the public sector subject will have the right to obtain from the competent institutions, without undue delay, the rectification of their personal data which are inaccurate or out of date. Also, Article 16 of the GDPR states that, depending on the purposes for which data were processed, the data subject will have the right to obtain completion of incomplete personal data, including by means of providing a supplementary statement.

When the law requires that certain data should be published on-line, it is advisable that, in the light of accuracy principle, competent institutions create clear/unique form(s) /declaration(s) which would contain only relevant data.

It is also recommended that competent institutions implement adequate procedures to keep the collected personal data accurate and up to date in line with Article 6 of Directive 95/46/EC

and in the light of GDPR. It is a good practice to indicate the date of publication, or of last update, on any published dataset.

3.6 PURPOSE LIMITATION

The collected data can only be processed in the framework of the specified purposes and for other compatible purposes. Article 6(1)(b) of Directive 95/46/EC stipulates that personal data must be collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a way incompatible with those purposes.

Also, in light of GDPR a similar provision states that personal data must be collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a way incompatible with those purposes; further processing of personal data for archiving purposes in the public interest, or scientific and historical research purposes or statistical purposes shall not be considered incompatible with the initial purposes.

It is notable that in some EU Member States certain data controllers have added specific information to explain the limits of reuse of published data. Indeed, as the WP 29 highlighted in the Opinion 06/2013 on open data and reuse, potential re-users would have to comply with data protection law, as data controllers, when they are dealing with personal data, unless their processing activities fall within the household exemption under Article 3 of Directive 95/46/EC.

When deciding whether the personal data should be globally accessible via external search engines, it is appropriate to bear in mind the purpose of making the information widely available. If there is a global public interest in making such data available, especially having in mind the category of data subjects, then such dissemination is likely to be justified. This is provided that any potential impact on the data subjects' rights and freedoms has been taken into account. However, if there is no global public interest or such wide dissemination is deemed inappropriate it may be preferable to make the data available via internal search engines²⁰ or through other selective access mechanisms (for example with a login or captcha).

It is recommended that reuse of data is explicitly defined as allowed or forbidden, and the eventual conditions for the reuse should then be stated²¹.

4. SECURITY MEASURES

The competent institutions, as data controllers, shall undertake appropriate technical and organisational measures to protect personal data, prevent from accidental loss or destruction, alteration or unauthorized disclosure or access and all other unlawful forms of processing.

²⁰ To that end, specific access rules may be coded within each text file (e.g. via the noindex/noarchive metatags and the robots.txt file, to be configured in accordance with the Robot Exclusion Protocol). This is without prejudice to the use of any tools that can facilitate retrieval of the information and documents to be disseminated on a public body's official website.

²¹ See Opinion WP207 of the Art. 29 Working Party

Protection measures must be appropriate to the nature of the competent institutions processing activities.

To that end, appropriate measures should be implemented to reduce the risk that the information and documents available on the Internet may be erased, amended, altered and/or taken out of their context – for instance, reliable sources may be specified from which the said documents may be retrieved; electronic signatures may be used to ensure the authenticity and integrity of the documents; "context data" may be inserted into files posted on official websites such as versioning information, expiry, administrative body in charge).

5. DATA SUBJECTS' RIGHTS

To assure fair processing, the WP29 recommends that competent institutions inform any re-user of their obligations related to data' subjects rights and how to comply.

Prior to collecting any personal data, the competent institutions shall inform the public sector subject whose personal data is being collected in accordance with Articles 10 and 11 of Directive 95/46/EC. The right to be informed may result from the relevant law stipulating which personal data should be made public and may therefore be published without prior consent of the public sector subject.

Furthermore, the data subject shall be able to obtain from the following information from the competent institutions, unless an exception in Directive 95/46/EC applies:

- confirmation as to whether or not data relating to him are being processed and information at least as to the purposes of the processing, the categories of data concerned, and the recipients or categories of recipients to whom the data are disclosed,
- communication to him, in an intelligible form, of the data undergoing processing and of any available information as to their source,
- knowledge of the logic involved in any automatic processing of data concerning him, at least in the case of the automated decisions.

According to Article 14 of Directive 95/46/EC, the data subject in some cases²² has the right to object at any time to the processing. It is recommended that the controller informs all re-user of such data about an objection²³.

This right to object may be dropped or limited by law depending on the purpose. For example, it may permit data subjects to object to online publication of some or all of the data

²² In that regard, it should be mentioned that Article 14 of the Directive provides that the data subject can exercise the right to object, at least, inter alia, in the case of the ground referred to in paragraphs 7 (e) of the Directive. This means that where the processing is allowed further to a reasonable and objective assessment of the different rights and interests at stake, the data subject still has an additional possibility to object on grounds relating to his/her particular situation. See the WP 29 above-mentioned Opinion n. 06/2014, Section III, par. 3.6.

²³ In France, this is an obligation stated in the article 97 of the décret of the national data protection law.

concerning them based on compelling legitimate grounds relating to their particular situation but not to its internal processing operations (different from the dissemination of data concerning them).

Also, any data subject shall be able to obtain from the competent institutions the rectification, erasure or blocking of data, the processing of which does not comply with the provisions of Directive 95/46/EC. Furthermore, third parties to whom the data have been disclosed shall be notified of such rectification, erasure or blocking, unless this proves impossible or involves disproportionate effort.

Under the GDPR, the data subject will have a right to rectification, erasure and restriction, as well as a right to lodge a complaint with a Data Protection Authority.